VOL. XIII. ÉVFOLYAM. HIMLERVILLE, KY. 1925 AUGUSZTUS 27. NO. 35. SZÁM.

137 HHD L.188 KONYV-TÁR

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES.

HIMLERVILLE, KENTUCKY.

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES.

OKLAHOMÁBAN TILOS IMÁDKOZNI A SZTRÁJKTÖRŐKÉRT

A sztrájkolók imádkoznak a sztrájktörők épségéért és a bányabárók megtéréséért. — Két sztrájkoló bányászt börtönbe zártak, mert a hymnust énekelte a sztrájktörők munkába menetelekor. — A kormányzó nem tudja mit tegyen az imádkozó sztrájkolók ellen.

Oklahomában mint arról többször is irtunk, épen ugy folyik a harc a szervezett bányászok és bányatársaságok között, mint az ország többi részeiben. Ott is ki akarják irtani a bányaurak a United Mine Workerst telepeikről.

Sztrájktörőket hozattak és azokkal kezdték meg a termelést, akikhez sajnos, a szervezett bányászok egy része is csatlakozott. Henryetta mezőn sok szervezett bányász hagyta cserben a United Mine Workerst.

Azok a bányászok, akik tovább hüségesen harcolnak, küzdenek, ahogy tudnak a társaságok ellen. Főként arra irányul munkásságuk, hogy a sztrájktörőket a munka abbahagyására birják és ezen a téren szép eredményeket értek el.

Piketelnek minden nap és ezzel el is érik, hogy otthagyják a sztrájktörők táborát néhányan.

A piketelésnek egészen eredeti módját találták ki ott a bajtársaink. Minden reggel, a mikor a sztrájktörők munkába mennek — fegyveres őrök fedezete mellett — kimennek a sztrájkoló bányászok és azok családjai és felállnak sorban az uton, ahol a sztrájktörőknek haladniok kell. Imára kulcsolják kezeiket és imát mondanak a sztrájktörők épségéért, valamint azért, hogy Isten világositsa fel elméiket, hogy belássák a sztrájktörés aljasságát. Imádkoznak azért is, hogy a bányaurak is megtérjenek és lássák be, hogy nagy bün a munkások sanyargatása.

A sztrájkolóknak az idegeire ment már ez a mindennapos imádkozó kiséret és kérték a társaságokat, hogy tegyenek valamit annak megszüntetése érdekében.

A társaságok vezetőinek nagy gondot okozott, hogy mit találjanak ki, amivel abba lehetne hagyatni a sztrájkolók imádságát, mig végre kitalálták, hogy azt jelentik az állam kormányzójának, hogy a sztrájkolók zavarognak és csapatokat kérnek a rend helyreállitására.

Igy is történt. Kijöttek a katonák, statáriumot rendeltek el a sztrájkolók imádsága miatt.

A katonák megérkezése azonban még a sztrájktörőkre is rossz hatással volt, mert egyszerre nyolcvanan hagyták ott a sztrájktörőket és csatlakoztak a szervezethez.

Ez még jobban felbőszitette a bányaurakat és a megye sheriffjével rendeletet adattak ki, melyben megtiltják, hogy akár a sztrájkolók, akár feleségeik vagy gyermekeik piketelés alkalmával a sztrájktörők épségeért imádkozhassanak, vagy más vallásos gyakorlatot folytathassanak.

E rendelet dacára is másnap ujra kimentek a sztrájkolók és két bányász hangosan imádkozott a bányánál és az amerikai hymnust is elénekelték. A sheriff ur erre letartóztatta őket, mert imádkozni és énekelni mertek.

Az ügyész nagy zavarban volt, mert nem tudta mitévő legyen a letartóztatott bányászokkal, mig végre két napi fejtörés után kisütötte, hogy a bányászok megsértették a gyülekezési törvényt és 500-500 dollár bond ellenében szabadon engedte őket. Októberben lesz ügyükben a tárgyalás.

Ezen eset után az állami katonákat rendelték ki a piketelés megakadályozására, azonban ettől se ijedtek meg a bányászok, szépen elkezdték az amerikai hymnust, amit a katonáknak előirásra vigyázz állásban kellett végig hallgatniok. Az ének után pedig kiállt egy idősebb bányász és a következő imát mondta el:

"Urunk Istenünk, védelmezd meg ezeket az embereket. Tartsd felettük védő karodat, tartsd a hegyek oldalait, hogy szikla ne szakadjon rájuk. Világositsd meg elméjüket, hogy megértsék a szervezkedés áldását és felfogják, hogy bünt követnek el, ha szervezett bányászokat, feleségüket, gyermekeiket kenyerüktől fosztják meg munkájuk által.

"Oh Istenünk, könyörgünk hozzád, puhitsd meg a bányatulajdonosok szivét és vezéreld és védd meg ezeket a katonákat, hogy a gonoszság erőt ne vegyen sziveiken. Vigyázz rájuk, hogy baj ne érje őket, és önts lelkükbe világosságot és megértést bajtársaik, a sztrájkoló bányászok, azok feleségei és gyermekei irányában.

"Ezt a Te Szent Fiad Jézus Krisztus nevében kérjük, aki megvigasztalta a régi világ rabszolgáit. Amen."

Az ima után nem szidalmazták a sztrájktörőket, hanem ilyeneket mondtak:

"Isten őrizze a lelkedet, Jim Pocatelli."

"Isten áldjon meg téged Tom Murphy."

A katonák — dicséretükre legyen mondva — türelmesen végig hallgatták az imádságot és nem is avatkoztak a piketelésbe, mikor a bányászok befejezték a szertartást, ők is elvonultak.

És ezért fenik fegyvereiket a katonák és ezért küldött ki katonaságot a kormányzó, hogy ezeket a "zavargásokat" megakadályozzák.

De nemcsak imádkoznak hanem bőjtölnek is a sztrájkolók.

Az a kis pénzecskéje, ami volt egyiknek másiknak, már elfogyott. A szervezet pénztára is kiürült és igy most már koplalni kell a bányászoknak.

Oklahoma állam kormányzója nagy zavarban van, mert nem tudja mitévő legyen az imádkozó és himnuszt éneklő piketelők ellen, mert azért csak még sem lehet lezárni valakit, mert imádkozik és a himnuszt énekli, és ezt nem lehet semmiféle törvénycsavarással bünténynek minősiteni.

A keményszenesek uzsorája ellen

A kormány is megsokalta a keményszén bányabáróinak uzsoráját. — Leszállitották a smokeless szenek fuvardiját a keleti államokba, hogy a lakosság ne legyen kiszolgáltatva a keményszenesek kénye-kedvére. — A New River és Pocahontas szenek igy uj piacot nyernek.

Óriási feltünést keltett a mult napokban az Államközi Kereskedelmi Bizottság egy váratlan rendelete, amellyel leszállitotta a New River és Pocahontas szenek fuvardiját a keleti államokba.

Még a rendeletnél is nagyobb feltünést keltett a rendelet megokolása, mert az I. C. C. (Interstate Commerce Commission), az Egyesült Államoknak ez a legnagyobb hatalmu hatósága nem igen szokta a rendelkezéseit megokolni.

Ez esetben azonban nemcsak kivételt tettek, de a megokolásban egyenesen itéletet mondtak nemcsak a keményszén bányák tulajdonosai felett, de az egész Pennsylvania felett, mert Pennsylvania állam is bünös a keményszén uzsorában.

Keményszén tudvalevőleg nincs sehol az Egyesült Államokban csak Pennsylvaniának a keleti részén, Wilkes-Barre és Scranton körzetében. Itt-ott, Virginia déli részén és a nyugaton vannak ugyan egész kis szénmezők, melyeknek a szene megközeliti a keményszenet, de igazi anthracite szén csak Kelet-Pennsylvaniában található.

A keményszén semmiben nem jobb a puhaszénnél, csupán abban, hogy füstje nincs, illetve nincsen annyi füstje, mint a puhaszénnek, és igy nem olyan piszkos a ház a használatától.

Nemcsak hogy nem jobb a puhaszénnél, de az illinoisi, west-virginiai, kentuckyi és virginiai szenek sokkal jobbak a keményszénnél, illetve egy-egy ton ilyen szénben több hőmennyiség van, mint egy ton keményszénben.

Idők folyamán azonban a keleti államokban, s különösen a New England államokban annyira megszokták a pennsylvaniai keményszén használatát, hogy valóságos mániája lett a lakosságnak és bár tudták, hogy a puhaszén nemcsak olcsóbb, de értékesebb is, hallani sem kivántak a puhaszénről.

Közben az aránylag kis területen fekvő keményszén-mezők mindössze öt-hat kézbe kerültek, s a hirhedt Girard Estate vezetése mellett megkezdődött a keményszén uzsorája.

Tudván, hogy egyedül vannak a piacon, s ismerve azt a mániákus ragaszkodást amelylyel a New England és a nyugat lakossága a keményszénhez ragaszkodik, egyre jobban felemelték a keményszén árát.

S minthogy bizonyos profitnál többet még sem zsebelhettek ki a közönségtől a nyilvánosságra való tekintettel, ugy segitettek a bajon, hogy külön társaságokat csináltak, amelyek a földet birják és külön társaságokat, amelyek a szenet bányásszák.

(Folytatás a 4-ik oldalon)

Sok pénzt takarit meg

ha otthon egyedül borotválkozik. Ehhez csak egy jó borotválkozó készülék kell, melyet mi

INGYEN ADUNK ÖNNEK

A világ legjobb önmüködő borotvája a "Valet AutoStrop" borotváló készülék teljesen felszerelve. Ezt adjuk mi azon előfizetőinknek jutalmul, akik

EGY UJ ELŐFIZETŐT SZEREZNEK

Nem jár ez Önnek fáradsággal, biztosan akad még olyan szomszédja, aki nem tartozik olvasóink táborába, és aki szivesen előfizet, ha Ön felszólitja erre. — Ha Önnek nem lenne szüksége borotvára, akkor készséggel küldjük meg

A BÁNYÁSZ LANYA

cimü rendkivül érdekes, az amerikai bányászéletből irt kitünő regényt. Szabad a választás, akár a borotvát, akár a regényt, azonnal elküldjük, amikor Ön beküldte az uj előfizetést.

Sem a borotvából, sem a regényekből nem rendelkezünk nagy készlettel, siessen hát, szerezzen egy uj előfizetőt, amig a készlet tart.

Az aranyozott, késsel és fenőszijjal is felszerelt borotvának a bolti ára egy dollár, a regény is ugyanannyi. Pénzért azonban mi nem adjuk, csakis ajándékba, azoknak, akik egy uj előfizetőt szereznek.

A Magyar Bányászlap kiadóhivatala

HIMLERVILLE, KENTUCKY.

A NOVA-SCOTIAI BÁNYÁSZOK UJ SZERZŐDÉSE

A bányászok elfogadták a kormányzóság közvetitő javaslatát. A társaságok 25—30 százalékos bérvágást akartak. — A kormányzó közbenjárására a bérvágás 6—8 százalék, a munkafeltételek változatlanok maradtak. — Megindult a munka a bányákban.

Nova Scotiában, mint azt több izben is megirtuk, hónapok óta sztrájkolnak a bányászok, mert a társaságok le akarták vágni a béreket az 1917-es bérek nivójára, amit a bányászok nem fogadtak el.

A hosszu sztrájk alatt a társaság, a hatalmas British Empire Steel Corporation, mindent megpróbált, hogy a bányászokat letörje, azonban minden kisérlete hiábavaló volt.

Előbb fegyveres bérenceivel molesztálta a bányászokat, abban a reményben, hogy majd zavargások lesznek és akkor katonaságot kérhet a zavargás elnyomására.

Majd sztrájktörőkkel próbálkozott, azonban ez a kisérlet is kudarcba fulladt.

Mikor látta, hogy semmi sem használ, lezáratta a stórokat, hogy ne kaphassanak a bányászok élelmiszereket, azt hitte, hogy igy talán kiéhezteti őket és akkor letörnek a bányászok. Azonban ez sem vezetett eredményre.

Most már nem birt magával a társaság és mikor egy alkalommal a bányászok békésen felvonultak és a felvonulás után határozatot hoztak, hogy továbbra is kitartanak a sztrájkban, annyira elkapta a vak düh, hogy a békés bányászok közé ugratta lovakon nyargaló fegyveres bérenceit, akik vérfürdőt rendeztek volna, ha a sztrájkolók ki nem csavarják kezeikből a fegyvereket és meg nem futamitják a dühöngő fegyveres zsoldosokat.

Ekkor sikerült is elérni a társaságnak, hogy katonaság szállta meg a sztrájkvidéket. A fegyveres bitangok féltek attól, hogy a bányászok haragja ujból ellenük fordul és nem mertek másként, mint katonai fedezet mellett mutatkozni, mig egy páran meg is szöktek közülök, mert nem mertek számot adni az összetüzés alkalmával kiontott vérről.

A társaság számitása azonban most sem vált be, mert a kormányzóság is látta, hogy honnan ered a zavargás és hogy ha büntetni kellene valakit a zavargásért, ugy a British Empire Coal Company igazgatói lennének azok, mert ők zaklatták vérig a bányászokat, ők hajtották bele a fegyveres bérenceket, ők akarták kiéheztetni a bányászokat.

A katonaság jelenléte épen ellenkezőjét idézte elő, mint a mire a társaság számitott. A katonaság nem a sztrájkolók ellen fordult, akik arra okot nem is szolgáltattak, hanem a fegyveres bérencek garázdálkodásait akadályozta meg. Megvédte a békés sztrájkolókat.

Ekkor fordult a társaság a kormányzóhoz, hogy csináljon valamit, mert igy a sztrájk a végtelenig elhuzódik és a tétlenség alatt minden tönkre fog menni.

A kormányzóság egyeztető tárgyalást hivott össze. Az ezen megjelent bányászok a tárgyalások megkezdése előtt azt követelték, hogy előbb távolitsanak el minden karhatalmat, mert egyezkedni csak ugy lehet, ha egyik felet sem befolyásolja fegyveres erő.

A kormányzóság teljesitette a bányászok kivánságát és közvetitő javaslatot tett, hogy a bányatársaság teljes egészében tartsa fen a munkarendet, ugy mint az az 1924-es szerződésben van, a béreket pedig az 1922-es bérek nivójára szállitsák le, a mi 5-8 százalék fizetés vágást jelent, mellyel szemben a társaság 25-30 százalék bérvágást követelt eddig.

A társaság a maga részéről hozzájárult az 1922-es bérekhez és az 1924-es szerződésben megállapitott munkarendhez, mire a bányászok megbizottai is hozzájárultak ahhoz, azzal, hogy szavazás alá bocsátják a dolgot.

A bányászok referendum szavazása aztán meghozta a békét, mert 6,693 szótöbbséggel elfogadták a kormányzó közvetitő javaslatát és ezzel véget ért az a hosszu hónapok óta tartó harc, ami mindkét félre csak kárt jelentett, s amit el lehetett volna kerülni, ha a társaság kezdettől fogva tisztességesebb eljárást tanusit.

A baj az volt, hogy a hatalmas British Empire Steel Corporation azt hitte, hogy legázolhatja, letörheti a bányászokat fegyveres bérencei segitségével és kényszeritheti a bányászokat olyan feltételek elfogadására, amilyent jónak lát.

A bányászok kitartásán azonban meghiusult a támadás és ha kellett is valamit engedni a bányászoknak a béke érdekében, mert már tényleg éheztek, le voltak rongyolva s nem igen birták volna tovább is a sztrájkot, kitartásuk és szivós harcuk mégis győzelmet jelent, mert a csekély bérvágáson kivül, minden követelésüket teljesitette a társaság.

100 DOLLÁR JUTALOM.

A szervezet 2772-ik lokálja Mackett, Ark.-ban gyülést tartott és azon határozatot hoztak, hogy száz dollár jutalmat adnak annak, aki nyomára vezet a Backbone Coal Company tiplije ellen történt merénylet tettesének vagy tetteseinek.

A Backbone Coal Company tiplijét Excelsiorban felgyujtották és bár azonnal észrevették a tüzet, nem sikerült kioltani. A tetteseknek pedig nyomuk veszett.

Korkép Magyarországból

Miért mozgósitották ellenem Szekszárd rendőrségét?

Két véres vasárnap története

Igazán jámbor szándékkal utaztam le Szekszárdra. Vázlatos képet, vidéki hangulatot akartam festeni a vörös bor városáról, meg akartam nézni Szekszárdot. Este érkeztem meg. Szabályszerüen bejelentettem magam a hotelben és másnap reggel friss, napfényes délelőttön elindultam az előttem ismeretlen kis városba gyanutlanul, semmi rosszat se gondolva....

A rendőrkapitány erélyesebb ébredő-politikát követel

Kis város Szekszárd. Hamar feltünik a szük utcákon kószáló idegen. Ezt a sorsot nem kerülhettem el én sem, mert a rendőrség előtt összeakadtam a szekszárdi rendőrség vezetőjével, Kiss Ernő rendőrkapitánynyal, aki igazoltatott, alaposan megvizsgálta igazoló okmányaimat.

— Mit keres Szekszárdon? — kérdezte szurósan.

— Irni fogok a városról.

— Aztán mit?

— Azt még magam sem tudom — feleltem.

— Hogy-hogy irni? Csak igy, lejönni és irni?

— Igen. Tudtommal ahhoz, hogy ujságcikket irjak bármiről is, nem szükséges előzetes rendőrhatósági engedély.

—A "Világ", ugy tudom, szabadkőmüves lap. A szabadkőmüvesek pedig nemzetronták, hazaellenesek — szólt ismét szigoruan.

— Kérem, kapitány ur, ne sértse meg Magyarország jelenlegi belügyminiszterét.

— Én? Miért sérteném én a belügyminisztert?

— Azért, mert Rakovszky Iván belügyminiszter édesapja, Rakovszky István legfőbb állami számvevőszéki elnök szabad kőmüves volt, még pedig szabad kőmüves nagymester. Már pedig nem lehet feltételezni róla, hogy ne szerette volna a házáját. Különben méltóztassék elhinni, kapitány ur, hogy nem azért jöttem Szekszárdra, hogy önt politikailag meggyőzzem. Ez nem is szándékom. Vitatkozni sem akarok. De ha a kapitány ur szóba hozza a dolgokat, csupán udvariasságból teszek reájuk néhány megjegyzést.

"Erről saját érdekében ne irjon"

Ezután megcsóválta a fejét és váratlanul hosszas politikai előadásba kezdett. Meg kell vallani, hogy szempontjai nem voltak ismeretlenek. A kifejezései sem. Már olvastam őket. Ugynevezett fajvédő vezércikkekben. Elmondotta, hogy sajnos. Budapesten nem torolták meg a forradalmi bünöket, de a vidék — hál'istennek — már tiszta. Vidéken megtorolták. Figyelmeztetett, ne rontsam el a szekszárdiak tisztult erkölcsi felfogását. Megigértem. Aztán váratlan fordulattal hibáztatni kezdte az ébredők erélytelenségét és a keresztény irányzat lanyhaságát. Szóba kerültek beszélgetés közben a szekszárdi véres atrocitások is. Ekkor ingerülten félbeszakitott és ezt mondotta:

— Erről pedig ne irjon saját érdekében! Nem nyilatkozom különben sem róla.

Végigmustrált s hirtelen meg kérdezte:

— Mondja csak, keresztény maga?

— Igen, kérem. Sőt, ha érdekli a kapitány urat, anélkül, hogy büszke lennék reá, vagy különösebb jelentőséget tulajdonitanék neki, megmondhatom azt is, magyar nemes és tartalékos főhadnagy is vagyok.

— Ha ön magyar nemes, tartalékos főhadnagy és keresztény, hogyan lehet a "Világ"-nál, amely bünös a forradalomban. Azzal, aki résztvett a forradalomban, bün együtt dolgozni.

— Helyes. Ugyanez a büne Bethlen István gróf miniszterelnöknek is, aki éveken át együtt dolgozott szegény Nagyatádi Szabóval, aki 1918 december 23-án a vigadóbeli gyülésen kijelentette, — tessék elolvasni a lapok egykori tudósitásait —, hogy osztozkodni akar Károlyi Mihály grófiai a felelősségben a forradalomért. Annyira sikerült is az osztozás, hogy Károlyi Mihály minisztere lett, még pedig nem a forradalom elején, hanem később, amikor már lehetett látni a fejleményeket. Még csak azt emlitem meg, hogy az egységes pártnak huszonhét forradalmi kormánybiztosa van, akik a leghevesebb forradalmárok voltak, most pedig nemzetgyülési képviselők a kormány védelme alatt. Hát ezekkel nem bün együtt dolgozni? A miniszterelnöknek szabad?

A kapitány ur legyintett:

— Ez is olyan zsidó észjárás.

Aztán elbucsuztam Kiss Ernő kapitánytól, aki utólag még kijelentette, hogy meg kell torolni az elkövetett bünöket.

Közös fürdő a rendőrséggel

Ettől a pillanattól kezdve megható figyelemben részesültem. Detektivek és rendőrök serege kisért. Mögöttem, valamint az utca másik oldalán is tömzsi, markos detektivek lestek rám. Mehettem a kis utcák labirintusán a legszeszélyesebb cikk-cakkba is, jöttek utánam makacsul. Ha megálltam, ők is megálltak. Ha kijöttem egy üzletből, a következő pillanatban már vallatták a szegény kereskedőt, hogy vajjon milyen titkos célból jelentem meg az üzletben. Legjobban sajnálom azt a derék zöldségárust, akitől zöldpaprikát vásároltam, őt leg alább negyedóráig szekirozták ravasz keresztkérdések tömegével. Egy napig voltam Szekszárdon, de ennyi idő is elég volt ahhoz, hogy féljenek tőlem az ijedt lakosok. Én voltam a métely, a destrukció, a falu rossza, ha szóbaállt velem valaki, detektivek fogták vallatóra.

Délfelé megsajnáltam az igyekvő, testes detektiveket, a

AZ ÓHAZÁBA SZÁNDÉKOZIK MENNI?

Utja sokkal könnyebb és kellemesebb lesz, ha ugy hajójegyét, mint vasuti jegyét előre lefoglalja. Ennek az egészséges alapokon álló banknak utazási irodája készséggel lefoglalja a helyet és megkiméli önt a sok szaladgálástól.

Adhatunk azonkivül önnek az utra hitelleveleket és utazási csekkeket, amelyek szükségtelenné teszik, hogy sok pénzt vigyen magával és amelett azután bárhol és bármikor, amikor pénzre van szüksége, kaphat.

Tisztviselőink magyarul megadnak önnek erre vonatkozólag minden felvilágositást.

FOREIGN DEPARTMENT

MELLON NATIONAL BANK

Smithfield St. és Oliver Ave., PITTSBURGH, PA.

hogy a "népitélet" tizenkilenc halottjáról ne irjak "saját érdekemben"...

A népitélet igy történt:

A diktatura bukása után a szegedi csapatok hamarosan elérték Szekszárd városát is, ahol Kiss Ernő rendőrkapitánnyal és Kun László plébánossal tárgyaltak a bevonuló csapatok, a melyeknek Haidecker Gyula főhadnagy volt a vezetője. Minden ugy történt, mint a többi városokban... Összefogdostak boldog, boldogtalant és becipelték őket az ügyészség fogházába. Éjszakánként sokáig nem tudtak aludni azok, akik az ügyészségi épület közelében laktak, mert a fogházba zárt emberek borzalmas jajveszékelése és a szünet nélkül kicsapó sikolyok fölverték az éjszaka csendjét. Pedig Szekszárdon a kommunizmus alatt nem történtek véres atrocitások: egyedül egy rablógyilkost végeztek ki.

Véres emberek az akasztófa alatt

Nem sokat teketóriáztak. Az ügyészségi fogházból erőszakkal kihurcolták azokat a szerencsétleneket, akikre egy-két ember bemondása alapján kimondották a halált.

Augusztus 10-én Aranyos Györgyöt, Sós Sándort, Mauthner Gyulát, Bertók Róbertet, Kovács Sándort, Ocskó Lászlót, Táncos Vendelt, Deák Mihályt kivitték a vásártér szélére, a hol eperfák sorakoztak egymás mellett.

Ezek közül sulyosabb bünc selekmény csak egy ember lelkét terhelte, a többi jelentéktelen funkciót végzett a proletárdiktatura idején. Igy Bertók Róbert a közélmezési ügyosztályt vezette.

Ezután megkezdték a "népitélet" végrehajtását.

Becsődittettek a környékről rengeteg parasztembert, — ellenben a szekszárdiakat nem hivták meg az itélkezéshez.

Haidecker főhadnagy kihirdette, hogy a nép itél és a nyolc embert felakasztják az eperfára.

A térre kicipelt véres emberek elcsigázottan, roskadó testtel álltak a déli napsütésben: annyira össze-vissza voltak verve, kimerülve, a napokon át tartó rettenetes kinzásoktól, hogy nem szóltak egy szót sem, megadóan várták sorsukat.

A népitélet legkinosabb jelenete volt, amikor a halálra itélt Bertók Róbert nejét kisérték az eperfák alá, aki szintén le volt tartóztatva és áldott állapotban volt hetedik hónapban. A szerencsétlen asszonyt szintén agyba-főbe verték a fogházban, most pedig arra kényszeritették, hogy nézze végig férjének felakasztását. Igy is történt. Amikor Bertók akasztására került a sor, egy lépésnyi távolságra vitték az áldott állapotban lévő asszonyt a kivégzés helyétől. Igy kellett maradnia az egész idő alatt. Ha a kimerültségtől behunyta a szemét, puskatussal verték, kényszeritették, hogy lássa, mi történik férjével.

A nyolc emberrel hamarosan végeztek, negyedóra mulva nyolc kötélen csüngő holttest jelezte a "népitélet" munkáját.

Szegény Bertóknénak nem volt más büne, mint hogy a kommunizmus alatt a szegények számára a népkonyhán főzetett. Férjének szörnyü sorsát látva, elájult az akasztás helyén, mire hordágyon vitték vissza a börtön cellájába.

Kivégzik a terhes asszonyt is

Egy hét mulva őt is utólérte sorsa. A "népitélet" ismét müködött, sorra kerültek a véres cellák többi foglyai is, Bencze Ferencet, Kovácsevics Györgyöt, Kecskés Ferencet, Wachtel Gábort, Csébi Józsefet, Csébi Lásziót és Prantner Jánost cipelték ki a vásártéri vesztőhelyre augusztus tizenhetedikén. És végül kivitték Bertók Róbertnét is, nem törődve azzal, hogy áldott állapotban van.

Valamennyiüket felállitották a vásártér szélén lévő hid elé és főbelőtték őket. Kivégezték Bertóknét is, magzatjával együtt..

Ennek a kivégzésnek kinos jelenetei is voltak. Néhányan a szekszárdiak közül, akik ismerték Bertóknét, tudták, hogy senkinek sem vétett, elszörnyüködtek azon, hogy terhes anyát is kivégeznek. Ezeket a jobb érzésü embereket nyomban eltávolitották és véresre verték őket az ügyészség fogházában.

Kényszerzubbonyban....

Csébi József, akit szintén agyonlőttek, az ügyészségi cellában az irtózatos bántalmazások következtében megőrült. A tébolyult embert kényszerzubbonyban vitték a vesztőhelyre és ugy végeztek vele...

Csébi László sebesülten jött haza a harctérről. Semmi más büne nem volt, mint hogy besorozták a vörös hadseregbe, ahol kénytelen volt katonáskodni. Gyanutlanul érkezett meg Szekszárdra, ahol a vasuti állomáson nyomban lefogták s a "népitélet" hamarosan kioltotta az ő életét is.

Részvéttel néztek Kovácsevics György tizenkilenc éves fiatalemberre is, aki a közélelmezési hivatal megbizásából be vásárlásokat végzett. Kihurcolták őt is a hid mellé, ahol sortüzet kapott. Csodálatosként azonban a golyók nem találták el, igy az egész testében remegő fiatalember fölemelte a kezét, majd térderogyott és ezt kiabálta könyörögve:

— Kegyelmet kérek, soha nem bántottam senkit.

Mondatait azonban nem fejezhette be, mert a következő pillanatban ujabb sortüzet kapott és holtan rogyott le a földre.

Ez történt Szekszárdon, amikor Kiss Ernő rendőrkapitány és Kun László plébános voltak a hangadók .Csak vázlatosan ismertethetem a szekszárdi két véres vasárnap történetét, mert Kiss kapitány ur detektivjei és rendőrei folyton a sarkomban voltak és igy nem kereshettem fel valamennyi áldozat hozzátartozóját, mert nem akartam, hogy elutazásom után kellemetlenségük legyen az amugy is erős ellenőrzés alatt álló embereknek.

Mindössze ennyit jegyezhettem fel a két borzalmas vasárnapról. Ennyiben elérte célját Kiss Ernő rendőrkapitány ur, aki mozgósitotta ellenem az egész rendőrséget. Nem volt kedvem ahhoz, hogy a pályaudvaron találkozzam a kapitány ur detektivjeivel. Bocsánatot kérek, hogy hiába vártak reám: közben másfelé akadt dolgom. S egyébként sem tételezem fel, hogy a detektiveket azért küldötte a nyomomba, mert a zsebemben voltak a följegyzések a két véres vasárnapról. Ugy-e kapitány ur, nem ezért történt?

*

Ma este szekszárdi tudósitónk jelentette, hogy a szekszárdi rendőrség, miután a pályaudvarnál nem tudtak elfogni, nagy nyomozást inditott, hogy megtudják: hová tüntem el? Azt a szegény kocsist, aki átvitt kocsin a szomszédos Tolna-Mözs község állomására, rögtön bevitték a rendőrségre, ahol még most, amikor e sorokat irom — vallatják, hogy miért "szöktetett" meg? Kiss Ernő rendőrkapitány még a Szekszárd-szálló tulajdonosát is kihallgatta ez ügyben.

Biciklis detektivek átkutatták a várost, sőt Tolna-Mözsre is elmentek, megpróbáltak mindent, hogy fölhajszoljanak. Az egész rendőrség utánam nyomozott. Egyszerüen azért, mert arra a vakmerőségre vetemedtem, hogy cikket irok Szekszárdról.

Kapitány ur, a cikket ime mégis megirtam.

(Világ) **Diószeghy Miklós.**

MEGBIZHATÓ, PONTOS ÉS GYORS KISZOLGÁLÁST NYUJT EZ A BANK!

Üzletágak: POSTAI ÉS SÜRGÖNYI PÉNZKÜLDÉS. — BETÉTEK ELFOGADÁSA 4% KAMATRA. — HAJÓJEGYEK ELADÁSA MINDEN VONALRA. — KÖZJEGYZŐI ÜGYEK.

Személyesen jöjjön vagy irjon ide:

American Union Bank

Főintézet: 10 EAST 33rd ST. a Bankpalotában — NEW YORK CITY. — Fiókintézet: 1597 SECOND AVE. Cor. 83rd Street

A bank 1597 Second Ave. alatti fiókirodája minden nap este 8 óráig, hétfőn este 9 óráig nyitva van

MAGYAR BÁNYÁSZOK!

Ha házat vagy farmot akar venni, vagy eladni, forduljon bizalommal hozzánk. Évek óta becsülettel szolgáljuk ki a magyarságot. Biztositási osztályunk élet és balesetbiztositásokat ajánl a magyar bányászoknak. 10 és 20 éves biztositásokat kötünk, ami azt jelenti,

HOGY MÉG ÉLETÉBEN MEGKAPJA A BIZTOSITÁSI ÖSSZEGET.

Magyar levelekre magyarul válaszolunk.

KISS AND KLEIN

Real Estate, Insurance & Brokers

202—204 SECOND NAT. BANK BLDG.

Brownsville, Pa.

KIRÁNDULÁS MAGYARORSZÁGBA

A VILÁG LEGGYORSABB HAJÓJÁN

MAURETANIA — 30,704 TONNÁS — indul New Yorkból — SZERDÁN, SZEPT. 23-IKÁN hajnali 1 órakor

CHERBOURG-on KERESZTÜL **Mr. S. M. Vukovitch** a CUNARD LINE new yorki irodájának tisztviselője személyes vezetésével.

MAGYAROK, kiknek szándékukban van e nyáron vagy az összel hazájukat meglátogatni, használják ki ezen nem mindennapi alkalmat és csatlakozzanak a kirándulókhoz. Mr. Vutkovitch, ki tökéletesen jártas kirándulások vezetésében, Önnel fog utazni EGÉSZ BUDAPESTIG és ügyelni fog az Ön csomagjaira, utleveleire, vizumjaira, vámvizsgálatoknál, stb. Foglalja le helyét most.

Bővebb felvilágositásért forduljon az Ön városában lévő hajójegyügynökségünkhöz, vagy irjon saját anyanyelvén alanti cimünkre:

CUNARD LINE

1406—H St., N. W. WASHINGTON, D. C.

MI LESZ ÖNNEL, HA MEGÖREGSZIK?

Gondoljon öreg napjaira és vegyen olyan életbiztositást, melyet

MÉG ÉLETÉBEN KIFIZETNEK.

MAGYAR KÖTVÉNYT KAP, melyből Ön pontosan tudja, hogy milyen biztositást vásárolt.

Bővebb felvilágositásért irjon a következő cimre:

NATIONAL INSURANCE AGENCY HIMLERVILLE, KENTUCKY.

A Provident Life and Accident Insurance Co. vezérügynöksége.

SECOND NATIONAL BANK

Brownsville, Pennsylvania

Ne küldje pénzét idegen helyre.

Ne menjen kis, gyenge bankba, hanem jöjjön hozzánk, a vidék egyik legerősebb bankjába.

BETÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉK KAMATOT FIZETÜNK és szükség esetén pénzét felmondás nélkül fizetjük vissza.

Pontos, lelkiismeretes kiszolgálásról biztositjuk.

SECOND NATIONAL BANK

L. B. BULGER, Cashier. EARL HUSTON, President.

Brownsville, Pennsylvania

HA egyletének meghivóra, levélpapirra, boritékra, báli belépő jegyekre, lunch ticketekre, vagy egyéb szép kivitelü nyomtatványokra volna szüksége, ajánlja a Magyar Bányászlap nyomdáját.

MAGYAR BÁNYAPLÉZEK MESÉI

VIRÁG ANDRIS MEG A HÁROM GRÓFNŐ.

Irta: BÁCSKAI ISTVÁN.

(Folytatás.)

— Szeretsz?—kérdezte Elzi és belefüzte karját a bányamérnök karjába.

— Szeretlek, szeretlek — mondta a mérnök, de kicsit türelmetlen volt a hangja. Kétszer mondta ki azt a szót, mire az Elzi vágyott, de egyszer sem gondolta. Tudta ezt az Elzi is, azért is kérdezte annyiszor, mert legalább hallani akarta, legalább bolondítani akarta magát.

A valóság az volt, hogy a mérnök már nagyon unta a lányt.

— Az utóbbi időben nem vagy kedves hozzám — mondta a lány már majdnem sirva.

— Kérlek, százszor mondtam már, hogy ne gyere be az irodába. Nem szeretem. Már mindenki rólunk beszél.

— Na és ha beszél? És ezt te szégyeled? Te szégyeled ezt, ha én nem bánom?

— Igen, de hát minek beszéljenek rólunk?

— Igazad van, — mondta a lány csendesebb hangon. Nekem se kellemes, ha az egész telep rólam beszél. Be is kellene szüntetni már. Ó, John, miért nem veszel el feleségül? Hiszen tudod, hogy mennyire szeretlek, hogy jó feleséged lennék...

— Kérlek, mondtam már, hogy én nem nősülhetek még, mert nincs elég pénzem. Meg aztán tudod jól azt is megmondtam, hogy én amerikai lányt akarok elvenni. Az én szüleim amerikaiak, amerikai minden rokonom, nekem amerikai feleség kell.

— De hát miért? Hát nem vagyok én épen olyan jó, mint az amerikai? Nem tudok épen olyan jól angolul? Nem öltözködöm épen ugy, mint az itt született lányok?

— Nem érted te ezt. Nekem mindegy lenne, de a család nem akar bevándorlót. Nem kell nekik hanky lány. Ha te otthon lennél, te se akarnál máshoz hozzámenni, mint a fajtádhoz... Nagyon sajnálom, hogy ilyeneket kell mondanom neked, Elzi, de megérthetnéd és ne kivánj tőlem lehetetlent.

Elzi arcát egyszerre elfutotta a vér:

— Ugy? Tehát neked feleségnek nem jó a hanky lány? De szeretőnek jó voltam? És te azt hiszed, hogy csak ilyen könnyen szabadulhatsz? Hohó, hiszen szerencsére Amerikában vagyunk. Itt nem lehet csak olyan könnyen elcsavarni a lányok fejét. Majd én megmutatom neked, ne félj...

A mérnök csititani kezdte a lányt:

— De legyen eszed, Elzi, mit csinálsz ilyen lármát. Megmondtam neked, hogy nem veszlek el, minek szaladtál utánam. Elvégre igazán nem mondhatod, hogy én jártam utánad. Nem mondom, tetszettél nekem, de elélhettél volna itt tőlem száz évig is. Magadban jól tudod, hogy nem én vagyok a bünös.... Aztán meg már többször megmondtam, mit hozod fel ujra és ujra a dolgot?

— John, el kell, hogy vegyél, még pedig igen hamar. Muszáj, értsd meg.

A mérnök káromkodott magában és elhatározta, hogy elmegy a telepről. Nem szerette ezt a lányt, minek szaladt utána? Rendes lány nem köti magát igy a férfiak nyakába és ő rendes lányt akart feleségül venni, akit bátran hazavihet az anyjához, egész családjához. Ez a magyar lány nem hozzá való, nem az ő családjába való... Maradjon meg kiki a fajtája mellett.

— Elzi, ne sirj, nézd, hát az nem használ. Eredj szépen haza és majd holnapig kitalálunk valamit. Gyere el az irodához holnap, aztán elmegyünk sétálni és megbeszéljük a dolgot. Te is nyugodtabb leszel, én is. Csak ne sirj...

John megcsókolta a lányt és ujra biztositotta arról, hogy szereti. A mérnök még visszaintett a lánynak aztán egy faággal kezdte csapkodni a füveket. Nagyon dühös volt. Káromkodott. Elzi pedig sirva nyitott be a házba.

— Na ne sirj — kiáltott rá az anyja — nincsen semmi baj. Azt mondta az orvos, pár nap mulva felkelhet. Hanem a Peti szegény az nagyon oda van.

Verebesné azt hitte, hogy Elzi már a telepen hallotta, hogy mi történt és az apjáért sir. Nem tudta az asszony, hogy a lányának magamagáért is van mit sirni.

Elzi berohant az apjához és ott ujra rákezdte a sirást. Verebes nagyon meg volt hatva. Lám, mégis, hogy szereti őt a lánya, aki pedig ugy elkisasszonyosodott, hogy már majdnem szégyelli a szüleit. Jó ennek a lánynak a szive mégis.

Elzi pedig örült hogy talált valami okot a sirásra. Sirt sirt keservesen, mert látta, hogy bizony zátonyra jutott az élete, amit olyan könnyelmü kezekkel kormányozott. Most aztán igazán nem tudja mi lesz vele.

Verebesné bőbeszédüen kezdte magyarázni a szerencsétlenséget. Elmondta, hogy Kőrös Peti bizony nagyon rosszul van, bevitték a kórházba, nem is tudják, hogy életben marad-e.

Elzi nem igen törődött se az apjával, se a Kőrös Petivel. Nagyobb gondja volt neki ezeknél. Bement a szobájába, ráborult az ágyra és sirt, sirt, keservesen, dühösen.

Azt már nagyon jól tudta, hogy a méruök nem veszi el. Tudta, hogy inkább elszökik innen az utolsó percben. Tudta, hogy nem is szereti tulajdonképen, csak elbolondozott vele. Nagyon félt a szégyentől. Arra is gondolt, hogy talán el kellene menni innen valahova, ahol nem ismerik. De nincs pénze. Az apjától nem kaphat, mert nekik sincs, maga pedig nem tuda eltartani magát. Mert ha, nagynehezen, tudna is dolgozni, de mi lesz vele később? Pár hónap mulva...

Verebesné bement a lányához és gyanus volt neki ez a nagy sirát. Hiszen az apjának semmi komolyabb baja nincsen. Ezért nem sirhat az a lány. Mi baja neki?

Nagyon szerette Verebesné ezt a lányt, mert különbnek tartotta, mint a többi bányász lányát. Imponált neki, hogy kisasszony lett a lányából, mert benne hiába volt meg az urhatnámság. Egy bányászasszony nem lehet nagysága. Nem futja a pedából. De legalább a lánya legyen urinő, menjen férjhez tanult emberhez. Ugy érezte, hogy a sors mindent megad a lányának, amit tőle megtagadott. Ezért is vette az egyik selyem ruhát a lánynak a másik után, ezért is kimélte minden munkától és hagyta, hogy elbitangolja az időt. Az ő lányának nem kell surolni, mosni mosogatni.

Verebesné vallatóra fogta a lányát. És a lány lassan mindent bevallott az anyjának. Ó, nem alázatosan, bünbánattal, segitséget kérve, haem vádaskodva, szemrehányóan. Azért esett meg vele ez a baj, mert a szülei magyar bányászok. Ha amerikai lenne, most feleségül mehetne a mérnökhöz, akkor a mérnök nem szégyelné a családja előtt, nem nevezné hanky lánynak...

Az asszony kétségbe volt esve. Nem is annyira a lánya sorsa, hanem inkább a szégyen miatt. Hogy ők, akik olyan nagyon fenhordták a fejüket, most szégyenkezve sompolyogjanak végig az uton? Hogy ők, a kik kibeszéltek mindenkit, most táplálják az egész telep pletykáját.

De Verebesné pesti lány volt, annak meg van esze is, ravaszsága is. Órákon át beszélgetett az asszony a lányával, mielőtt lefeküdtek.

Reggel aztán Elzi jókor felkelt, alaposan kifestette magát és szedett a kertben egy csokor virágot. Aztán felült a vonatra, beutazott a szomszéd városba és bement a kórházba.

Szegény Kőrös Peti már csak fél lelkével volt ebben az életben, de ugy érezte, hogy uj ra egészen visszaköltözik ide, amikor meglátta az Elzit és a virágokat. Elzi ügyesen ráborult az ágyra és ugy elkezdett sirni, hogy Kőrös Petinek majd kiugrott a szive örömében.

— Elzi — mondta gyenge hangon — Elzi, mit jelentsen ez?

A lány sirva mondta:

— Szeretem én magát Peti és amióta meg hallottam, hogy mi történt, folyton csak sirtam.

— Elkéstél egy kicsit, Elzi lány — mondta Peti busan — mert én bizony meghalok. Nem vagyok én már ember többé.

Elzi erre ujra jajveszékelni kezdett, ugy hogy egy ápolónő vitte ki a szobából.

A lány az orvost kereste és az aggódó menyasszony mohóságával kérdezett ki mindent az orvostól.

Az orvos csóválta a fejét, de kötelességének érezte, hogy megmondja az igazat. Nincs sok remény ahoz, hogy felgyógyuljon ez a legény. Kegyetlenül összezuzta a rászakadt szén. Sok vért vesztett.

A lány ujra sirni kezdett és elmondta az orvosnak, hogy menyasszonya a Petinek, a héten akarták megtartani az esküvőt. És hogy neki bizonyosan megszakad a szive. És hogy ő hozzá akar menni a Petihez, igy, a kórházban, mert szereti, nagyon szereti a legényt.

Verebesné jól kifundálta a dolgot a lányával. Arra gondoltak, hogy Peti ugy is meghal s ha Elziből Kőrösné lesz, megkapja a kártéritést is a kompániától, meg aztán mindenki azt fogja hinni, hogy a Peti a gyerek apja. Hogy a gyerek előbbről származik az már baj, de a házassággal eleget tesznek a tisztességnek.

Hogyne egyezett volna bele a dologba Peti. Boldogan és sirva ölelte át félkarjával a lányt.és ugy érezte, hogy az egész világon nincsen boldogság, mert mind ő rá méri ki az uristen. Meg volt hatva nagyon ettől az igaz, önzetlen szerelemtől, amely csak a bajban, szerencsétlenségben mutatja meg magát.

Félreismerte a lányt, az bizonyos. Mert arany ennek a szive, ha meg is kinozta sokat. Azt se tudja, hogy felgyógyul-e, s ha igen, nem lesz-e egész életére nyomorék és mégis hozzá akar menni. Hogy a felesége legyen, hogy a nevét viselhesse s hogy ha meghal, joggal sirathassa, gyászolhassa.

— Elzi, Elzi, én vagyok a legboldogabb ember a világon és nem tudom, hogyan köszönjem meg neked, vagy az uristennek ezt a szépséges nagy-nagy boldogságot. Ha ugyan nem képzelem az egészet, bizonyosan lázam van...

Elzi megnyugtatta a legényt, biztositotta siron tul is tartó hüséges szerelméről.

Az egész kórházban az igaz szerelemről beszéltek és majdnem sirt a pap is a meghatottságtól, amikor összeadta Verebes Elzit és félig halott Kőrös Petit.

Erről beszélt az egész telep, Elzi lett a falu hősnője, legjobb lánya, magasztalták, dicsérték, mint akinek a szerencsétlenség meghozta az eszét, jóra változtatta a szivét és minden férfi igaz tisztelettel vette le a kalapját előtte. Olyan ritka dolog az igazi szerelem, hogy a férfiak is kezdték szégyelni magukat, mert bebizonyosodott, hogy mennyire nem ismerhetik meg soha a nőket.

Legjobban örült az ügynek a mérnök. De azért mégis elhatározta, hogy egy-két hónap mulva elmegy a telepről. Nem tesz jót az egészségének a levegő...

— Fáj-e lelkem? — kérdezte Biri az urától nagyon gyöngéden.

András ránézett a fehérképü asszonyra.

— A karomat gondolod? Vagy a fejemet? Mert az nem fáj. Hanem más fáj nekem. A szivem fáj Biri ,mert arra a boldogtalanság szakadt rá. És azt csak te tudod meggyógyitani. Azt akarom én kérdezni tőled, Biri, hogy még mindig el akarsz-e tőlem menni?

— Én? — kérdezte rémülten Biri. — Hogy én el akarok menni magától?... Hol volt már ez a gondolat az asszonytól. Mennyire el is felejtette már az egész haragot, a vasár napi elmenéseket, minden keserüséget. Csak egyet tudott, hogy az Isten nagy veszélyben megóvta az urát. És hogy ha meghalt volna, hát biztosan utána hal. Csak ezt tudta.

(Folytatása következik.)

SZEM BETEGEK FIGYELMÉBE!
Dr. HOITASH J. FRIGYES
SZEMORVOS
Wien (Bécs)-ből, Ausztriából
Huntington, W. Va.
SIMMS KELLER BLDG.
704 Fourth Ave.,
HIVATALOS ÓRÁK:
délelőtt 9—12-ig, délután 1—5-ig.
MAGYARUL IS BESZÉLNEKI

70 ÉVES BÁNYÁSZT ÜTÖTT AGYON A LEJÁRÓKŐ

Sam H. Gass Tilden, illinoisi bányász már a hetvenedik életévét is betöltötte, azért még mindig dolgozni volt kénytelen, hogy magát fentarthassa.

A napokban alig hogy munkába kezdett, egy nagy darab kőzet szakadt le és öreg bajtársunkat agyonütötte.

WASHINGTON ÁLLAMBAN CSAK EGY-KÉT NAPOT DOLGOZNAK A BÁNYÁK.

H. J. Allsopp a szervezet 10. kerületének a titkára Renton, Wash.-ban jelentést adott ki, mely szerint egész Washington államban csak egy-két napot dolgoznak a bányák és még e mellett nagyon sok bányász teljesen munkanélkül van.

A bányák még az egy-két napi munka mellett is, csak a rendes munkaerő egy részét alkalmazzák, s ezért sok bányász még egy-két napot sem dolgozik.

276 ANGOL BÁNYA ZÁRT LE NOVEMBER ÓTA.

Az angol bányafelügyelőség jelentése szerint tavaly november 1-je óta 276 angol bánya zárt le és nem vette fel azóta az üzemét.

A lezárt bányák negyven százaléka kis kocsi bánya, melyek az alacsony szénárak mellett nem birták fentartani termelésüket, a magas üzemköltségek miatt.

Azonkivül még lezárt kilencven kisebb bánya, melyek azonban közben megnyiltak ismét.

Ez utóbbi 90 bányában 10,600 bányász szokott dolgozni, akik tehát tavaly november óta, hol dolgoztak, hol meg munkanélkül voltak, és most is csak egy-két napot dolgoznak hetenkint.

KÉT BÁNYÁSZ TRAGIKUS HALÁLA.

Conrad Heck bányászt, aki Du Quoinban, Illinoisban dolgozott, halálos szerencsétlenség érte.

Heck a bányában a járatoknál dolgozott, amikor egy helyen egy darab kő szakadt le a tetőzetről és lerántotta magával a magas feszültségü árammal telitett vezetéket.

Hecket a magas feszültségü áram egy pillanat alatt halálra sujtotta, de ugyanugy járt társa is Julius Blum, aki bajtársának segitségére sietett. Mert amikor Hecket ki akarta szabaditani, ő is elektromos ütést kapott, amitől holtan bukott társa mellé.

Deardorff-Sisler Co
HUNTINGTON'S STYLE CENTER
424-34 NINTH STREET

AMIT MARY JANE MOND.

Én személyesen vásárolok Önnek. Én nagyon jól tudom, hova kell menni azért, amire Önnek szüksége van. Nincs szükség időveszteségre, nincs szükség fáradságra. Hosszu éveken át tanulmányoztam, hogy mit kell hordani és hol kell hordani. És Ön tudja azt, hogy a DEARDORFF-SISLER STORE mindenkor el volt és el lesz látva a legjobb árukkal, mert jelszavunk: "Értékesebb áru, jobb áru." Ez a store valóban a legelőnyösebb bevásárlási hely.

Egy store uj árukkal és ujabb kedvezőbb árakkal.
Szolgálatára készen

MARY JANE.

DEARDORFF-SISLER CO.
424—34 9th Street HUNTINGTON, W. VA.

Miért huz

egy borotva? Tompa a pengéje. Csak egy kitünően kifent penge borotvál kitünően. A Valet Auto Strop borotva az, mely Önnek mindig kitünően kifent pengét biztosit, minden borotválkozáshoz.

Valet Auto-Strop Razor
—Önmagát feni
$1-től $25-ig.

Floridai Magyar Farmer Értesitő

Közli: FATHER GROSS—floridai telepitő.

Meg van már alapitva a Floridai Magyar Farmer Értesitő jó hirneve. Százával jönnek az elismerő levelek az ország minden részéből. **Bányászok**, gyári munkások, észak vidéki farmerek, üzletemberek, egészséget, szórakozást kereső és floridai elhelyezkedést óhajtó magyar testvérek intéznek kérdést a Farmer Értesitő közlőjéhez. Az elismerő levelekből csak egy-két mondatot közlünk:

Rahway, 1925 julius 15.

Főtisztelendő ur! Tudomásomra jutott, hogy mostanában igen sok magyar honfitársam vándorol ki Floridaországba, azut azt is hallottam, hogy a főtisztelendő ur igen tisztességesen bánik el a magyarokkal s igy tovább.

Maczur Imre, Box 91, Rahway, N. J.

KOSSUTHVILLE-be törekvők figyeljék mindig a Kossuthvillei hirdetéseket. Több **öt akeres** farmát adhatok el én is Kossuthvillen; az ára fölszántva és boronálva 2500 dollár a főut melletti farmákért.

KISSIMMEE városa melletti öt akeres farmák ára egyezer dollár — törlesztve a következő módon:

Foglaláskor 200 (kétszáz) dollár — (s kivánatra én magam választom ki a vevő részére a belátásom szerinti legjobb földet).

A vételtől három hónapra 300 (háromszáz) dollár törlesztendő.

A vételtől hat hónapra a hátralévő ötszáz dollár fizetendő kamat nélkül. Akkor válik a vevő a farma tulajdonosává, s utána kapja a clear titlet — deedet és abstractot.

Aki az **egyezer dollárt azonnal készpénzben beküldi**, az már müvelt földet kap, azt felszántva, megboronálva, sorokba szántva, **plántálásra, ültetésre készen.**

IGY A LEGSZEGÉNYEBB MAGYAR IS OLCSÓ PÉNZEN SZEREZHET ADÓSSÁGMENTES BIRTOKOT FLORIDÁBAN.

Van azután sok **kész farmánk — narancsos — házzal beépitve, üzletünk, házaink, városi lotjaink** — s ha valaki megirja, **mennyi a vételre kész pénze** és mit óhajt, a legjobb tanácsot adhatjuk.

Még egy örömhirt közlünk. A Floridába — Kissimmeebe készülő magyarság kényelmére megvettünk egy hotelt, melynek neve: **The Osceola.** Itt kapnak a magyarok elhelyezést és **jó magyar kosztot.** A floridai üdülésre és az északvidéki magyaroknak téli tartózkodásra — a földet és floridai elhelyezkedést kereső magyaroknak ez a **legjobb és legolcsóbb és legnyugodtabb szállodája.**

Hogyan lehet Kissimmeebe utazni?

Vegyék Washingtonban, — lent Jacksonvilleben az Atlantic Coast Line vonalat és szálljanak le Kissimmee állomáson. A vasuti jegy ára csak 35 (harmincöt) dollár, Chicagoból 45 dollár. Plant Cityből—Lakelandról naponta többször is mehetnek egy dollár néhány centért Kissimmeebe. Winterhavenből reggel félnyolckor vegyék Kissimmeebe a vonatot Lake Alfreden át, és egy óra alatt ideérnek.

BARGAINEK — OLCSÓSÁGOK:

Egy husz szobás felszerelt hotel 20,000 dollárért könnyü lefizetésekre azonnal eladó. A hotel Floridában főleg télen aranybánya.

Egy **tizenkét akeres farma — NARANCS** — brick roadhoz, halászható vizhez közel — **jó lakással** tizezer dollárért eladó. 6000 dollár készpénz—4000 dollár két évi egyenlő részletben 6 százalékos kamattal fizetendő. Akik a farmát megláttak, azt mondták: **huszezer dollárt is megér.** Mindkét vételre egyezer dollár a foglaló. Az elsőség azé, kitől a foglaló először érkezik be. **Érdemes leutazni e birtokot megnézni.**

Lakásom: The Osceola Hotel, Kissimmee, Florida.

Levél és pénz e cimre küldendő:

REV. FRANCIS GROSS

Box 574 Kissimmee, Florida.

Ha érdeklődik Florida iránt, vágja ki és küldje e szelvényt kitöltve fent adott cimre:

A floridai telepités iránt én is érdeklődöm és kérnék bővebb felvilágositást.

Név .....

Lakás .....

Város .....

Állam .....

Vágja ki e hirdetést, tegye el későbbi használatra és mutassa meg többi barátainak és ismerőseinek.

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

HIMLERVILLE, KENTUCKY.

Sürgönyeim—Telegram: Miners Journal, Kermit, W. Va.
Telephone: Kermit W. Va. No. 7.

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban.
The Only Hungarian Miners Journal in the United States.

Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban $2.00—Magyarországba $3.00
Subscription Rates: In the United States $2.00 — Hungary $3.00

Megjelenik Minden csütörtökön. — Published Every Thursday.

ANDREW FISHER, Editor.

Magyar Bányászlapot bányászok irják, bányászokról, bányászoknak.
The Hungarian Miners Journal is Written for Miners, of Miners by Miners.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879. Second Class Matter at the Post Office of Himlerville, Ky.

A BÁNYAIPAR SZENZÁCIÓJA

a mult héten kétségtelenül a szervezet vezéreinek Logan és Mingo megyei látogatása volt.

Earl Hauck Indianapolisból, T. C. Townsend Charlestonból, John O'Leary Pittsburghból, Ed Dobbins Illinoisból, C. E. Webster Indianából, Dave Watkins Iowából, Saxton Ohioból Van Bittner vezetésével egészen váratlanul megérkeztek Loganba, kimentek egynéhány bányatelepre és anélkül, hogy látogatásuk céljáról nyilatkoztak volna, tovább utaztak, hogy Mingo megye néhány telepén tegyenek látogatást.

Kétségtelenül Loganban sokat kellett a helyzetnek változni, hogy a bányászszervezet vezetői, tisztviselői ott minden zaklatástól mentesen utazhattak, telepeket látogathattak. Pár évvel ezelőtt ilyesmi még nagyon kockázatos vállalkozás lett volna. A bányaurak fegyveres bérencei akkorában gondoskodtak róla, hogy a United Mine Workerstől senki a lábát be ne tehesse.

A szervezet vezető tisztviselői bizonyosan nem cél nélkül jártak Loganban, Williamsonban és környékén. Ennek a látogatásnak bizonyosan előre kitüzött célja van. Ma még nehéz lenne megmondani, hogy a bányászok mikor veszik észre ennek a látogatásnak eredményét. Lehet, hogy nagyon hamar, lehet, hogy hosszabb idő mulva.

Annyi bizonyos, hogy a bányatársaságok is nagy jelentőséget tulajdonitanak ennek a látogatásnak. Ők azt hiszik, hogy ez volt a szervezet első lépése a két megye szervezéséhez. Mindenesetre nagy nyugtalanságot idézett elő a bányaurak közt a szervezet vezető tisztviselőinek a szénmezőkön való megjelenése.

Igyekeznek már is ellensulyozni a látogatás morális eredményét. Szolgálatukban álló lapokban nagy cikkek jelennek meg, melyekben azt bizonyitják, hogy mennyivel jobban megy soruk a Logan és Mingo megyei bányászoknak, mint azoknak a bajtársaknak, akik a szervezethez tartoznak. Egyenesen izgatják e két megye bányászait szervezett bajtársaik ellen. Azt akarják elhitetni e terület bányászaival, hogy egyenesen érdekük ellen lenne a szervezethez való csatlakozás.

Hogy mennyit érnek ezek a nyilvánvalóan megfizetett cikkek, azt majd akkor látjuk meg, ha a United Mine Workers kibontja zászlaját. Mi hisszük, hogy Logan és Mingo megye bányászai maguk is tudják, hogy mi van érdekükben és mi van érdekük ellen.

— — — —

EGY HAZAI LAPBAN TALÁLTUK

ezt a hirt, amit itt közlünk le.

— Elkészült a tisztek diszsisakja és bogláros öve. Csáky honvédelmi miniszter még tavaly elhatározta, hogy a nemzeti hadseregben megvalósitja a tábori diszt. A tábori diszt csak sisak és bogláros diszöv fogja kifejezni, a ruha marad a régi. A diszsisakot és övet Nemes Mihály festőművész tervezte XVI. és XVII. századbeli ősi magyar tipusu könnyü huszársisak és tiszti diszöv mintájára. A sisak aluminiumból készült, aranyozott virágdisszel. A tábornokok sisakjának ormát aranyozott koronás turulmadár egészíti ki. A sisakhoz a fő- és törzstisztek a cimeres forgón sas, a tábornokok kócsagtollat viselnek. A diszsisakok és övek már elkészültek. A tisztek legelső alkalommal a kormányzó születésnapi szemléjén vonulnak ki tábori diszben.

(Ehhez mi semmit se irunk hozzá, üresen hagyjuk ezt a helyet. Mindenki gondolja a hir olvasása után, amit szive diktál.)

A KENYÉRSZENESEK UZSORÁJA ELLEN

(Folytatás az 1-sö oldalról)

Hogy a bányászó társaságoknak ne legyen rendkivüli nagy jövedelmük, egyszerüen állandóan felsrófolták a szénért fizetendő royalty árát és ma a keményszén tonnájáért egy dollárt is fizetnek a szenet bányászó társaságok, amig a puhaszén royalty ritkán haladja meg a 10—12 centet.

Pennsylvania állam is rájött hamarosan, hogy amiből kevés van, azzal könnyü az uzsoráskodás és szintén rávetette magát a keményszénre, hogy azon keresztül rabolja meg az Egyesült Államok közönségét.

Pennsylvania állam 50 centtől egy dollárig terjedő adót vetett ki minden tonna kitermelt keményszénre, s minthogy a keményszénnek a kilenctizedrészét Pennsylvania állam határain kivül fogyasztják, s mint hogy az adót mindig a fogyasztó fizeti meg, az Egyesült Államoknak a keményszenet fogyasztó közönsége igy fizet hallatlanul magas adót Pennsylvaniának.

Ezt az adót is egyre emelték, ugy hogy két évvel ezelőtt a szénfogyasztó államok kormányzói gyülést tartottak és ugy tiltakoztak Pennsylvania állam uzsorája ellen. Persze a tiltakozás mitsem használt.

Ilyen előzmények után következett el a jelenlegi helyzet, mikor attól lehet tartani, hogy a bányatulajdonosok sztrájkba kényszeritik a bányászokat.

A bányatulajdonosok manőverjei annyira nyilvánvalóak, hogy senki nem kételkedik a sztrájkban és ugy látszik, hogy a kormány is tisztában van ez egyszer a helyzettel.

Semmi mást nem akarnak a bányabárók, minthogy a bányászaik menjenek ki és maradjanak sztrájkban vagy hat-nyolc hétre.

Jelenleg különböző raktáraikban elegendő keményszenük van felhalmozva vagy nyolc hétre, s persze, ha a bányászok sztrájkba mennek, akkor ennek a szénnek az árát hirtelenül felemelik a felhők magasságába.

De nemcsak a raktáron lévő szenük árát emelik fel, hanem a sztrájk hatása alatt keményszénhiányról irkálnak majd és egész évben jóval drágábban adják el majd a szenüket, ha a közönséget alaposan megfélemlitik.

S az a fogyasztó közönség, a mely elég buta 14-16 dollárt fizetni egy tonna szénért, amely semmivel sem ad több meleget, mint az a szén, amit 8-10 dollárért megkaphatnak, biztosan elég buta lesz majd a 18-20 dolláros árat is megfizetni.

Ebbe a számitásba vágott most bele az Államközi Kereskedelmi bizottság, amikor a New River, a Pocahontas a Logan és a Norfolk & Western szenének a fuvardiját leszállitotta a keleti államokba.

Maga a fuvardijleszállitás nem jelent sokat, mert hiszen igy is megkaphatták a puha szenet ezekben az államokban körülbelül 8-10 dollárért. (A Virginiákból egy ton szén szállitása ezekbe az államokba 6-7 dollárba is belekerül.) Most 50—60 centtel majd olcsóbban veheti meg a szenet, ha akarják.

A fuvardijleszállitás inkább figyelmeztetés akar lenni. Figyelmeztetés a keményszeneseknek ,hogy a kormány tisztában van a helyzettel, átlát a szitán és tudatában van annak, hogy csak a közönség ujabb kizsarolásáról van szó.

S figyelmeztetés különösen a közönségnek, amely eddig nem látta még be, hogy butaságot csinál, mikor meg hagyja magát nyuzni a keményszenesektől, mikor jóval olcsóbban vehetné a füstnélküli puhaszeneket, amelyek jobbak is a keményszénnél.

Az Államközi Kereskedelmi Bizottság nyiltan megmondta a rendelet megokolásában, hogy azért szállitotta le az egyes szenek fuvardiját, mert a keményszénnel uzsoráskodnak, s mert ezek a puhaszenek sokkal jobbak a keményszénnél.

Felemlitették ebben a rendkivüli erélyes hangu és szokatlanul éles megokolásban, hogy több izben szállitották le a keményszén szállitási diját a multban a New England államokba, abban a reményben, hogy a fogyasztók pár centtel majd kevesebbért kapják a keményszenet. Megemlitették, hogy minden ilyen esetben csalatkoztak, mert a kormány nem tudott annyi fuvardijleszállitást elrendelni, ahányszor a bányák nem emelték fel ugyanannyival vagy még többel a keményszén árát. Ugy, hogy a keményszén fuvardijának időnként való leszállitása soha nem a fogyasztók hasznára szolgált, de mindig nagyobb profitot biztositott a bányák urainak.

Megemlitették ebben a megokolásban, hogy a keleti államok népe kinyithatná végre a szemét és utána nézhetne, hogy a puhaszén mennyivel jobb a keményszénnél.

Hogy a fuvardijleszállitásnak nagy hatása lesz, az kétségtelen. A keményszénfogyasztó közönség valósággal elárasztotta próbarendelésekkel azokat a bányákat, amelyekből a fuvardijat leszállitották, s bár tonnákban ezek a rendelések még nem rugnak sokra, bizonyos, hogy uj piacot nyertek a puhaszenek.

Mert ha ezer ilyen vasuti kocsi puhaszén megy próbára a keleti államokba, biztosra vehetjük, hogy az ezer kocsi szenet később sok ezer fogja követni és hogy a keményszenesek uzsorájának véget vet ez a próbálkozás.

A New River vidéki Navy Standard smokeless szénnek például épen ugy nincs füstje, mint a kemény szénnek és a Pocahontas szén messze maga mögött hagyja e tekintetben mindkettőt.

De szivesen el fogják szenvedni a füstöt is a szénfogyasztók, ha egyszer megpróbálják a Norfolk & Western menti Tug River szeneket és a Logan szeneket.

Ezzel kapcsolatban még nagy feltünést keltett, hogy a fuvardij leszállitás nem érintette a Kanawha völgyet és ezt az intézkedést százféleképen is magyarázzák.

Bizonyos, hogy a Kanawha völgy szene van olyan jó és van olyan alkalmas, mint a Tug River vagy a Logan völgy szene, s igy nem csodálható, ha az első pillanatban érthetetlen, hogy miért hagyták ki épen ezt a szénmezőt a kedvezményezettek lisztájáról.

Még a legelfogadhatóbb magyarázat az, hogy a Kanawha völgyön épen most törik le a bányászok szervezetét és bár a kormány eddig a szervezettel szemben semmi jóakaratot nem tanusitott, nyiltan nem kiván a szervezettel szemben fellépni.

Már pedig egyenesen szembe szállna a szervezettel, ha uj piacot nyitna annak a mezőnek, amely épen halálos harcot viv a United Mine Workerssal.

Mások szerint a Kanawha völgy szerencsés fekvésénél fogva az év legnagyobb részében élvezheti a vizi szállitás előnyeit és leküldheti a Kanawhán a szenét az Ohiora és igy ez a vidék nincs is annyira rászorulva az uj piacra, mint a rendeletben kedvezményezett szénvonalak.

Akárhogy is áll a dolog, bizonyos, hogy az Államközi Kereskedelmi Bizottság váratlan és szenzációs rendelete nemcsak uj piacot nyitott öt-tiz millió tonna puhaszénnek, de az uzsorás bélyegét nyomta a keményszén bányák uraira, akik minden áron bányász sztrájkot akarnak, hogy még egy bőrt huzhassanak le a fogyasztókról.

Ez után a rendelet utan az sem lenne meglepő, ha hirtelen mégis csak helyre állitanák a békét a keményszén-iparban, mert ha nem lehet egy sztrájkot ürügyül használni az árdrágitásra, akkor minek a sztrájk a bányauraknak?

KÖRUTAZÁSI JEGYEK LESZÁLLITOTT ÁRON

$192.50
NEW YORKBOL
BUDAPESTRE S VISSZA
(U. S. Revenue Tax külön)

Egy kitünő alkalmat ajánlunk Önnek: ellátogathat az ó-hazába leszállitott 3-ad osztályu körutazási kiránduló jegygyel. Utasainkat külön vonat viszi Hamburgból utazásuk céljáig, tapasztalt vezetők felügyelete alatt.

Itt lakó idegenek, akik 12 hónapon belül visszatérnek, nem esnek a kvótatörvény korlátozásai alá. Foglalju le helyét most.

Visszatérési engedélyért és más felvilágositásért forduljon bármely helyi ügynökhöz, vagy

United American Lines
(Harriman Line) Joint Service with
Hamburg American Line
35-39 Broadway, New York.

SOUTHERN
által készitett
ICE CREAM
kitünő és tiszta gyártmány.
"Ez a legfelségesebb"
SOUTHERN REFRIGERATION CO., Inc.
(Williamson Hospital mellett.)
WILLIAMSON, WEST VIRGINIA.

MEGFOJTOTTA A GÁZ.

Dan James 45 éves bányász Nokomis, Ill.-ban szorgalmasan lapátolta a szenet a bányában és nem vette észre, hogy a szén közül egy repedésen át lassan szivárog elő a gáz, mely lassan betöltötte az egész plézt.

James azt hitte, hogy a nehéz munkától a feje fájdult meg és ezért leült a plézben egy kis pihenőre. A gáz azonban folyton ömlött a résen át, amitől a bányász elkábult és szemei lezáródtak.

Ugy találták meg holtan később bajtársai a plézében, kezei között a lapátját tartva. Örökre elaludt a mérges gáztól, mely alattomosan, észrevétlenül tört rá és megfojtotta.

MUNKA HIREK

Westville, Ill. — Egy bajtárs tudatja, hogy ott egyik héten 3, másik héten 4 napot dolgoznak. Uj embereket egyáltalán nem vesznek fel, igy ne menjenek oda munkát kereső magyarok.

Expedit, Pa. — Egy testvér irja, hogy ott 2-3 napot dolgoznak hetenként. A bánya egyenes, a szén 4 sukk magos. Gáz, kő, viz nincs a bányában. A szenet digolni kell. Tonnaszámra fizetnek 1 dollár 06 centet. Uj embereket vesznek fel, de csak olyanok menjenek, akik jól értenek a digoláshoz.

Valier, Ill. — Riczko József munkástárs irja, hogy ott a bányát, melyet május 14-én zártak le, szeptember elején ujra meg fogják nyitni. Minthogy a bányászok onnan szétmentek, igy most sok uj emberre van ott szükség. A bányában lezárás előtt 1200-1300 ember dolgozott. Munkát azonban csakis azok kapnak, akiknek van illinoisi bányászpapirjuk. A bánya 600 sukk mély, villanylámpát használnak. A szén magassága 7-8 sukk.

Bannock, Ohio. — Czoka Mihály testvér irja, hogy ott a bányát januárban lezárták és azóta semmit se dolgoznak, ne menjenek arra munkát kereső magyarok, mert a többi bányák se igen dolgoznak.

Chattaroy, W. Va. — Egy bajtárs közli, hogy ott 6 napot dolgoznak hetenként. A bánya hegyen van, a szén 4½—6½ sukk magos. Viz akad, gáz nincs, kő van. Karbid lámpát használnak. A szenet masina vágja, de van pikk munka is. A kárék 2½ tonnásak. Kárészámra fizetnek 85-90-95-100 centet. Szerencsétlenség ritkán történik, embereket mindig vesznek fel.

Cadiz, Ohio. — Németh Imre testvér tudatja, hogy ott március óta semmit se dolgoznak, addig is gyengén ment a munka. Ne menjenek arra a vidékre munkát kereső bányászok.

J. H. FORD
a LOGAN COUNTY COAL CORPORATION general managerje, a magyaroknak régi jó barátja
LUNDALE, WEST VIRGINIA
200 BÁNYÁSZNAK ÁLLANDÓ MUNKÁT
tud adni.
A szén 5½—6½ láb magos.
2½ TONNÁS KÁRÉÉRT
105—115 CENTET FIZETNEK.
Jöjjön azonnal, vagy irjon felvilágositásért. Magyarul is irhat.
LOGAN COUNTY COAL CORP.
LUNDALE, WEST VIRGINIA.
Ha személyesen jön, hozza e hirdetést magával.

Jamestown, Ill. — Iván József testvér irja, hogy ott 1923 december óta le van a bánya zárva, kerüljék hát azt a helyet munkát kereső magyarok.

ÁLLANDÓ JÓ MUNKÁT
tudunk most adni magyar bányászoknak. Termelésünket felemeltük és ezért van szükségünk uj munkásokra.
MINDEN NAP DOLGOZUNK.
Gáz nincs a bányában. — Jó fizetést adunk! — Szép és jó házaink vannak. — Magyar bányászainkat különösen megbecsüljük.
A N. & W. fővonalán vagyunk és szálljon le ha munkára jön Delorme állomáson, onnan csak 5 percnyire a Kentucky oldalon van telepünk. Ha bővebb felvilágositást akar, irjon. Magyarul is irhat.
THE PORTSMOUTH BY-PRODUCT COKE CO.
Thos. DeVenny, Supt. EDGARTON, W. VA.

KISS EMIL BANKHÁZA
A Magyar Király: Postatakarékpénztár képviselője
Az Északamerikai Egyesült Államok területén
UJ CIMÜNK
Fourth Ave. at 9th St.
NEW YORK
ALAPITVA 25 ÉV ELŐTT.

AMERICAN TAILORING COMPANY
Day & Night Bank Building
WILLIAMSON, W. VA.
RUHÁT ott csináltasson, ahol jó árut adnak és becsületes kiszolgálásban részesül.
27.50-TŐL 45.00 DOLLÁRIG.
Elsőrangu finom ruhát csinálunk.

A legnagyobb MAGYAR
BUTORÜZLET
Williamson és vidékén.
B. & L. Mercantile Co.
B. MAJER, Manager.
BUTORT ADUNK KÖNNYÜ LEFIZETÉSRE.

M. T. BALL
temetésrendező és balzsamozó.
3rd Avenue
Williamson, W. Va.
Felajánlom szolgálataimat és biztositom a legjobb kiszolgálásról.
Disztárgyakat és képrámákat eladásra raktáron tartok.

A legnagyobb
ÉKSZERÜZLET
Williamsonban és vidékén.
Mi a legjobb árut adjuk olcsóbban mint bárhol.
Órajavitással is foglalkozunk
R. AUKENTHALER & CO.
WILLIAMSON, W. VA.
Ékszerüzletünk előtt egy nagy óra van felállitva.
Aki nálunk vesz, jól és olcsón vesz.

KÉZI MUNKÁK
Importált D. M. C. Pamutok, Berlin és Berliner kendők. Kész áruk. Jardos áruk nagy raktára.
Kérjen ingyen árjegyzéket. Vidéki rendelést 24 óra alatt szállitunk.
CHAS. K. GROSS CO.
8803 Buckeye Rd. Cleveland, Ohio.

E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Tökéletes borotválást
biztosit minden nap, ha van Önnek kifent pengéje. Azonban csak egyetlen egy borotva — a Valet Auto Strop borotva — feni ki a saját pengéit.
Valet Auto-Strop Razor
—Önmagát feni
$1-től $25-ig.

Miért hagyják el az amerikai magyarok magyar egyleteiket

Tisztelt Szerkesztő ur,

engedje meg, hogy ezen pár soraimmal háborgatom és kérem sziveskedjék annak teret adni becses lapjában, mert én is hozzá akarok szólni ahhoz a kérdéshez, hogy "Miért hagyják el a magyarok az egyletüket?"

Sokat olvastam már erről a kérdésről becses lapjukban és azt látom, hogy minden atyafinak más felfogása van az elhagyásról. Az meg már csak természetes, hogy mindegyik a maga véleményének ad igazat.

De gyerünk csak tovább. Mind járt megláthatják mi az igaz, ha meghallják, hogy mi történt én velem.

Én ajánlottam egy jóravaló fiatal, ép, erős, egészséges embert a beállásra. Fel is vették. Miért ne vették volna fel? Ép, egészséges és fiatal volt.

Mikor beléptünk a gyülésterembe a felvételi alkalomkor, azonnal elment a kedve a beállástól, amikor meghallotta azt a civakodást, egyenetlenkedést, ami ott volt. Azt mondta nem kér többet ebből és ugy otthagyott bennünket, mint Szent Pál az oláhokat.

Az ilyen fiatal tag aztán nem hogy több tagot nem hoz az egyletbe, hanem még visz is ki az egyletből. Ez pedig nem válik az egylet javára.

A másik baj az, hogy nagyon sok terhet raktak az öregek nyakára és az öregeknek kifelé áll a rudja.

Az a fiatal tag, aki józanul gondolkozik, tudja azt, hogy egykor ő is öreg lesz, ő is tehetetlen lesz és meggondolja azt is, hogy akkor majd neki is kifelé áll a rudja.

Pedig ennek nem ugy kéne lenni, mert ezért mondja aztán a fiatal és öreg tag egyaránt, hogy már akkor inkább állok angol egyletbe, ahol egyformán osztják a mértéket ugy a fiataloknak, mint az öregnek. S emellett még nem piszkolják, becsmérlik egymást, mint nálunk.

Ezektől megy el a kedve annak, aki az egyletben van, hogy továbbra is az egyletben maradjon.

Ha meggondoljuk azt is, hogy a mostani fiatalok között sajnos, sokan vannak, akik szégyenlik magyar származásukat, nem is akarják magukat magyarnak nevezni és nem is hajlandók a magyar társadalmi mozgalmakban résztvenni. Sokan vannak, akik szégyenlik magyar származásukat, pedig arra igenis büszkék lehetnének, mert a magyar nemzet fiai mindig megállták helyüket és nagyon sokat köszönhet a magyarságnak az egész világ azért a szolgálatokért, amit a kultura érdekében tett.

Ezek után küldöm tiszteletemet mindazon atyafiaknak, a kiknek hozzászólása volna néhány soraimhoz.

Fekete Mihály,
Herrick, Ohio.

Tisztelt Szerkesztőség,

kérem legyen szives becses lapjában egy kis helyet szoritani nézeteimnek, feltéve, hogy Ön azt a közérdek szempontjából alkalmasnak találja.

Én csakis a Verhovny egyletet ismerem s igy csupán ennek alapszabályaira akarok némi megjegyzést tenni. Különösen egy rendkivül fontos pontjára hivom fel a figyelmet.

Ez a pont a III. rész 25. bekezdésének utolsó tétele, mely azt tartalmazza, hogy egy elhunyt tag hátramaradottjaira az igazoltatás során, milyen esélyek járulhatnak, ha azt a tag élete során meg nem tette.

Ha ugyanis egy tag még életében nem igazolta az életkorát, ugy a hibát az egylet teljesen a tagra háritja.

Uraim. Tudomásom szerint minden egylet a fölveendő vagy jelentkező tagot szigoruan igazolja. Az életkorát, nemzetiségét, vallását és egyéb személyi adatait. Ezt minden egylet törvénnyé teheti. De ha egy tag nincsen kellően igazolva, az nem lehet a tag hibája pusztán.

Ha valamely egyént valahol alkalmazni akarnak, előbb meg tudják a személyi adatait, hogy abból aztán megállapithassák, hogy az illető egyén megfelelő-e vagy sem. És csak azután alkalmazzák.

De soha senkit nem a távozáskor igazoltatnak, mert már akkor az alkalmazónak kell igazolni az alkalmazottját, hogy milyen volt alkalmazásában.

Ezeket kivántam előre bocsátani és most rátérek az életkornak utólagos igazoltatására.

Amelyik tag több mint 10 éve az egylethez tartozik, az az egylet életében olyan időben lépett az egyletbe, amikor nem sokat gondoltak az igazoltatásokra és amikor ugy a központ, mint a fiókok vajmi keveset gondolkoztak azon, hogy a tagnak jelentkező hány éves. A fő volt, hogy mennél több fiók alakuljon és mennél nagyobb legyen a taglétszám. Elég volt az igazoltatáshoz annyi, hogy az illető fiók vezetője napról-napra érintkezett a tagokkal s az volt a fő, hogy mennél több tag legyen. Az életkor nem számitott akkor, hanem a taglétszám.

Ami akkor nem volt baj, csak hiányos volt, az ma szabálytalan és a mai szabályzatok értelmében egy 10-20 évig fenállott tévedésért, ami a régi szabályzatok értelmében nem volt szabálytalan, melyek között a korkülönbözet is fennforog, a hátramaradottakat büntetik meg. Azokat, akik egyáltalán nem az okai semminek, azokat, akiknek talán az a kis segély az egyetlen mentségük, melytől megfosztják az özvegyet és árvákat.

Ilyen eset már előfordult nem egy izben.

Másik eset pedig az, hogy ha az ilyen tag megtudja, hogy milyen káros következménnyel jár az, hogy annak idején egy vagy más okból korát 10-15-20 évvel ezelőtt hibásan vették fel és most már nem tudja vagy nem akarja igazolni magát, egy szerüen kilép az egyletből és megy az angol egyletbe, mert ez nem sujtja olyan kinosan, mint az utólagos igazoltatás, vagy a teljes igény elvesztése a haláleseti segélyre. Ily eset is nem egy izben előfordult.

Gondoljuk meg, hogy egy vidéki helyen 5-6 család él és abból egy ember az egyletből kilép, egész bizonyos, hogy ha a többi megtudja ezt, azonnal ott hagyja az egyletet. Ez is előfordult és pedig nem is egy esetben.

Ha pedig az illetőt kérdik, a kinél a téves korfelvétel előfordul, megkérdezik, hogy mi ok vezérelte e lépésre, nem mondja meg rendszerint az igazi okot, mert fél, hogy a tekintélye tönkre lesz téve azzal, hanem inkább azt állitja, hogy ha egy angol egylethez tartozik az sokkal jobb, sokkal előnyösebb, sokkal elegánsabb. Tehát ezt követni kell.

De ha gondolkozó az ember és kiszámitja, hogy e korban álló tag csak 2 év különbözetnél, a biztositott összegből 4 százalékos kamatos kamatot levonva, egy 10-20 éve az egylet kebelébe tartozó tag hátramaradottjai alig kapnak valamit.

Ez a veszteség és az a keserü tudat, hogy nem kapta azt kézhez, amit várt s amit az utolsó szalmaszálként őrzött, bizony sok, sok tagot elzavar az egylettől.

Azt hiszem ez igen sok tagnál a baj, melyet csöndesen kihallgatva tapasztaltam. És ezen kellene valami helyes megoldással segiteni.

Tisztelettel
F. T.-né, Pocahontas, Ill.

—o—

FLORIDAI TELEPITÉSEK.

Amerikát valóságos Floridaláz szállta meg. Épen ugy, mint a mult évtizedben mindenki Nyugatra igyekezett, ugy most Floridába mennek azok, akik nincsenek megelégedve mostani helyzetükkel és uj hazát keresnek.

Floridába igyekeznek a magyarok közül is sokan. A bányászok közül is, akik a bányaipar sanyaru helyzete következtében ki akarnak menni ebből az iparból.

Farmokon keresnek uj elhelyezkedést, mely jobb megélhetést igér, mint most a bányaipar.

Azoknak a magyar bányászoknak, akik Floridába keresnek uj elhelyezkedést, akik ott farmot akarnak vásárolni, figyelmükbe ajánljuk mai lapszámunk 3-ik oldalán megjelenő Floridai Magyar Farmer értesitőt. Gross Ferenc plébános telepitési vállalatának közlönye az, aki olcsó áron jó farmokhoz juttatja a magyarokat és segitségükre van személyesen a kezdet nehézségeiben a településnek.

Aki bővebb felvilágositást óhajt Floridáról, annak készséggel válaszol és megad minden utbaigazitást.

—o—

UTAT CSINÁLNAK A BÁNYÁSZOK.

A Briad Top szénmezőn a bányászok legnagyobb része munkanélkül van, mert a bányák nem kapnak rendelést.

A Colonial Iron Co. bányáiban dolgozó bányászok, miután a társaság kijelentette, hogy egyhamar nem indul meg a munka, utépitési munkálatokra szerződtek el és Bedfordtól Cumberlandig vezető utak javitásán dolgoznak.

—o—

DR. HEGYMEGI KISS PÁL NEMZETGYÜLÉSI KÉPVISELŐ UJ KÖNYVE.

"A magyar közigazgatás demokratikus átszervezéséről" korszakalkotó munkát irt Debrecen város népszerü, kiváló nemzetgyülési képviselője, Dr. Hegymegi Kiss Pál. A neves politikus demokráciát sürget a magyar közigazgatásban. Ennek az elméletileg kitünö munkának gyakorlati jelentőséget adnak a magyar demokratikus küzdelmek.

A tudós szerző a demokratikus átalakulásról a többek között ezeket mondja:

...Magyarország fenmaradása csak ugy lehetséges, ha a nemzet fiai a demokrácia eszméjét öszintén magukévá teszik s ez alapon rendezkednek be...

...A mi helyzetünk most ugyanolyan, mint volt a honfoglalás után, mikor Európa népei békességük veszélyeztetését látták a le nem települt magyarokban, eltanulták hadi fortélyaikat, meg akarták e népet semmisiteni. Géza vezér bölcs előrelátása, I-sö István király erös akarása kellett ahhoz, hogy a magyar nemzet a kereszténység felvétele által a többi nemzetek közösségébe beléphetett s Keleten a kereszténység védbástyája lett.

A mai Magyarországnak erkölcsi kötelessége, hogy teljes öszinteséggel helyet foglaljon a demokratikus nemzetek között s a nemzetek békéjét öszintén szolgáló demokráciát erősitse Kelet-Európában. Ez a magyar nemzet jövö hivatása.

Külsö és belsö okok egyaránt követelik nálunk a demokratikus nemzeti állam kiépitését. A jövönk függ ettöl...

Csonkaságunk parancsolólag követeli a demokráciát. Az elveszett országrészek idegen ajku lakosságának kell bizonyságot szolgáltatnunk, hogy nemcsak a történelmi mult és a gazdasági szükségesség éreztesse velük visszajövetelük indokoltágát, hanem lássák és tudják, hogy itt konszolidált ország, megbékült társadalom van, mely szeretettel várja őket vissza, a hol nyelvük és jogaik biztositva lesznek, ahol a gyengébb rétegeknek a gazdasági életben való elhelyezkedése lehető és ahol már most megvannak a széleskörü autonomiának feltételei. "Karddal egyszer lehetett elfoglalni az országot, ma a demokrácia a hon visszaszerzésének utja."

E könyv, mely 120 nyomtatott oldal, megrendelhetö másfél dollár beküldése mellett Dr. Papp Géza ref. lelkésznél. Box 282, Lynch. Ky.

A MEGFELELŐ FELTALÁLÁSOK.

Mint feltaláló, Thomas Alva Edison az első a világon. Ha volt is valaha ember a földön, a kinek több szabadalma lett volna mint neki, ugy nem ismerjük a nevét. Azonban Edison hirneve azon ténytén alapszik, hogy ő sohasem talált ki olyan gépezetet, ami nem a mindennapi használatra szolgált volna. Minden nagy találmánya a világ egy nagy szükségletét szolgálja ki. Ugyanilyen a hirneve Joseph Trinernek is. Triner Keserü Bor minden napra szolgál, minden életkorban. Ez oldotta meg azt a régi kivánságot, hogy szükség van egy gyomorszabályozóra, mely kitisztitja a belsőt, előmozditja az emésztést, dugulást, álmatlanságot és idegességet. Az Ön drugstórja vagy gyógyszerésze árusitja a Triner Keserü Bort, ha nem, irjon Joseph Triner Company, Chicago, Ill. cimre. — Szüksége van Önnek egy készitményre, mely a legyeket és szunyogokat azonnal megöli? Próbálja meg a Triner's Fli-Gasst.

Braukovits: A szabadságharc története (138 pompás keppel) ... $1.50
Kugler Nagy szakácskönyv ... $1.50
Szegedi Szakácskönyv ... 40c
Schidlof-féle angol nyelvtan ... $1.50
Bizonfy-szótár ... $3.50
Green Béla: Angol-magyar és magyar-angol szótár, 40000 szóval $1.00
Dr. Laczkó: Angol-Magyar és Magyar-Angol Szótár ... $1.00
Dr. Forel: A hypnotizmus ... $1.50

ANGOLUL beszélni, irni és olvasni tanitó nélkül megtanulhat, aki az AMERIKAI NYELVMESTERT megrendeli. — Ára $1.50.

Kérje részletes könyv-, kotta-, zongora-henger és lemez-árjegyzékünket. Rendeléseket utánvéttel is küldünk.

KEREKES TESTVÉREK
208 E. 86th ST., NEW YORK CITY.

OKTÓBER HÓ 3-ÁN
INDUL A TÁRSASUTAZÁSSAL EGYBEKÖTÖTT
SZERETETHAJÓ

A hatodik szeretet-csomag szállitmányt október 3-án inditjuk utnak a Holland-Amerikai vonal

VOLENDAM
nevü hatalmas gözösén.

KÜLDÉSI TUDNIVALÓK:

1. A csomag sulya 40 FONTNÁL több nem lehet. Mindenki annyi csomagot küldhet, amennyit akar.
2. A csomag nagysága 2 és fél láb hossza, 1 láb széles és 1 láb magas lehet.
3. A csomag tartalma lehet: ruha, fehérnemü, cipő, továbbá — nem romlandó élelmiszer.
4. Aki csomagjait a new yorki raktárba küldi, az pontosan az alábbi minta szerint irja a csomagra a cimet:

(Ide jöjjön a küldő neve):
From: JOHN KOVÁCS
P. O. Box 57
GRAND RAPIDS, Mich.
(Ide jöjjön a cimzett neve)
KOVÁCS JÁNOSNÉ
asszonynak
AVAS-UTCA 87. SZÁM
Miskolc, Borsod megye
(Lent a sarokban ez irandó)
Relief Parcel
REV. JOSEPH MARCINKO,
515 E. 68 St., New York, N. Y.

5. Minden egyes csomag után a szállitási dij
Kettő dollár és 50 cent.
Ezen összeget levélben a következő pontos cimre kell küldeni:
Rev. JOS. MARCINKO
217 THIRD ST., PASSAIC, N. J.

INGYEN MAGYAR KÖNYVECSKE

ALLAMI SZABADALMAT szerzek jó eszméire. Mindennemü szabadalmi ügyben forduljon hozzám bizalommal. Jöjjön személyesen, vagy küldje találmánya egyszerü rajzát vagy mintáját tanácsért. Cim:
ZOLTAN H. POLACHEK
Reg. Patent Attorney — Consulting Engineer
70 Wall St., New York

Csökkentse az Ön

borotválási költségeit. Gyorsan és lágyan borotválkozhat. Az egyetlen borotva, mely minden borotválkozáshoz finoman meg van fenve a Valet Auto Strop borotva.

$1-től $25-ig.

Valet Auto-Strop Razor

—Önmagát feni

MULATSÁGOK A MAGYAR BÁNYAPLÉZEKEN.

(Minden egylet báli hirdetését ingyen közöljük e rovatban, mely egylet a Magyar Bányászlap nyomdájában készitteti a mulatsághoz szükséges nyomtatványokat.)

A Lynch-i Magyar Rézbanda 1925 augusztus 29-én, szombaton, a Y. M. C. A. Hallban a Banda felszerelésére

FÉNYES BÁLT

rendez, melyre a helybeli s környékbeli összmagyarságot tisztelettel meghivja és szeretettel elvárja a rendezőség. A zenét saját zenekarunk szolgáltatja Kukta János karmester személyes vezetésével. Hüsitő italokról és ételekről gondoskodva van. Belépti dij férfiaknak 1 dollár, nők nem fizetnek. Kezdete este 7 órakor, vége soha.

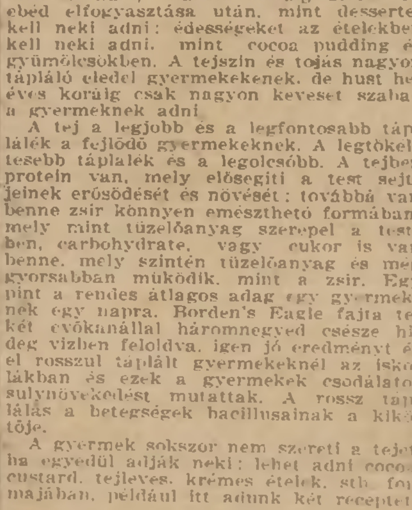

E hasábon hétről-hétre oly kérdéseket fogunk felvetni, melyek érdekesek és értékesek a várandós anyának és fiatal gyermekek anyáinak.

A csecsemő gondozása és táplálása életbevágó kérdés az otthonra és a nemzetre, és azt hiszszük oly kérdés, melyet szabadon és öszintén kell tárgyalnunk rendes időközökben.

139-IK CIKK.

A gyermek etelét nem szabad egy vagy két cikkből kiválasztani. Szüksége van a változatosságra, hogy megkapja mind azt az anyagot, mely szükseges a fejlődéséhez. A változatossággal kiküszöböli az egyhanguságot. A gyermek étlapjában mindig legyen legalább egy a következő napi étlapból:

Cereais és más gabonanemüek, amelyek tartalmazzak a gabona külső részét mint a gran, graham whole wheat, rizs, tartalmaznak vitamineket és ellátják a gyermeket oly tényezövel, mely megakadályozza az emésztési zavarokat. Főzelékek, különösen a zöld félék nagyon gazdagok vastartalomban, más ásványokban és vitaminekben — ezek a gyümölcsökben is találhatók. Cukrot soha sem szabad étkezések közötti időközökben a gyermeknek adni, hanem mindig délben az ebéd elfogyasztása után, mint dessertet kell neki adni: édességeket az ételekben kell neki adni, mint cocoa pudding és gyümölcsökben. A tejszin és tojás nagyon tápláló eledel gyermekekenek, de hust het éves koráig csak nagyon keveset szabad a gyermeknek adni.

A tej a legjobb és a legfontosabb táplálék a fejlödö gyermekeknek. A legtökéletesebb táplalék és a legolcsóbb. A tejben protein van, mely elösegiti a test sejtjeinek erősödését és növését; továbbá van benne zsir könnyen emészthető formában, mely mint tüzelőanyag szerepel a testben, carbohydrate, vagy cukor is van benne, mely szintén tüzelőanyag és még gyorsabban müködik, mint a zsir. Egy pint a rendes átlagos adag egy gyermeknek egy napra. Borden's Eagle fajta tej két evőkanállal háromnegyed csésze hideg vizben feloldva, igen jó eredményt ér el rosszul táplált gyermekeknél az iskolákban és ezek a gyermekek csodálatos sulynövekedést mutattak. A rossz táplálás a betegségek bacillusainak a kikötője.

A gyermek sokszor nem szereti a tejet, ha egyedül adják neki: lehet adni cocoa, custard, tejleves, krémes ételek, stb. formájában, például itt adunk két receptet:

Sült Custard
(Recept egy személyre)

2 evőkanál Borden's Eagle tej.
1 tojás.
Egy tizenhatod evőkanálnyi szerecsendió.
Hétnyolcad csésze viz.

Keverje össze az Eagle tejet és vizet jól. Habarja fel a tojást és adja a tejhez, közben jól keverje. Adja hozzá a vanilliát és a szerecsendiót. Süsse viz fölött középszerü hőség mellett. Ha egy kés hegyét a custard közepébe dugja és kiveszi tisztán, akkor készen van.

Cocoa

3 evőkanálnyi cocoa.
3 evőkanálnyi cukor.
Kis só.
3 csésze forró viz.
1 csésze Borden's Eagle tej.

Keverje össze a cocoat, cukrot és sót; oldja fel vizzel, időközökben keveset öntsön mindig bele. Forralja vagy két percig, öntse bele a tejet és egy tojásverővel verje fel, hogy megakadályozza, hogy fent csomók támadjanak. Adhat hozzá egy fél teáskanálnyi vanilliát tálalás előtt.

Olvassa ezeket a cikkeket minden héten gondosan és tegye el a jövőben való használatra.

Több mint hatvanhat év óta rendelik és ajánlják az orvosok a Bordens Eagle tejet olyan anyáknak, akik gyermekeiket nem tudják táplálni.

Az Eagle tej tiszta, biztos s egészséges táplálék, a mely kizárólag bébik táplálására készül.

Ha ezt a hirdetést beküldi a The Borden Company, Borden Building, New York, cimére, saját anyanyelvén fog kapni utasitást, hogyan táplálja babyjét Eagle tejjel.

OWEN'S COMMERICAL STUDIO
312½ NINTH STREET.
HUNTINGTON, W. VA.

A legszebb fényképeket készitjük a legolcsóbb áron.

Fényképeket keretezünk gyönyörü kivitelben.

— Fénképnagyitások —

Kodak felvételeit dolgozzuk.

Tüntesse el fájdalmait a PAIN-EXPELLER használata által.

Dörzsölje be a fájós testrészt oly gyorsan, hogy ezen kiváló sósborszesz beszivódjon a porusokba és áthatoljon a fájós rész belsejébe.

A Pain Expeller sósborszesz helyreállitja tulterhelt állapotát.

Kapható 35 és 70 centért minden drug storeban. Vigyázzon a Horgony vedjegyre.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts., Brooklyn, N. Y.

EZER DOLLÁRT FIZETÜNK

MINDEN FÉRFINEK ÉS NŐNEK, kinek házastársa mint az AMERIKAI MAGYAR SEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG tagja hal meg. — Vagy az általa megnevezett kedvezményeseknek.

ÖTSZÁZ DOLLÁRT FIZETÜNK

MINDEN TAGTÁRSNAK, aki baleset, vagy betegség következtében munkaképtelenné lesz.

EGYSZÁZ DOLLÁRT FIZETÜNK

ÉVENTE AZON ÖREG TAGTÁRSAKNAK, akik koruk miatt válnak munka- és keresetképtelenekké.

EGY DOLLÁRT FIZETÜNK

BETEGSEGÉLY CIMÉN MINDEN NAPRA a betegség miatt munkaképtelen tagoknak.

EGYSZÁZ DOLLÁRT FIZETÜNK

AZ ELHALT GYERMEKTAGOK temetési költségére.

MINDEZT KEVÉS BEFIZETÉS ELLENÉBEN.

Legyen taggá e hónapban, mert a következőben már késő lehet. — A baj és szerencsétlenség mindig akkor jön, mikor nem számitunk rá.

Tegye családja jövőjét biztossá minden eshetőségre.

CIM:

Amerikai Magyar Segélyző Szövetség

1412 STATE STREET, BRIDGEPORT, CONN.

Osztályok vannak minden ismertebb magyar telepen és mindenütt be lehet iratkozni.

SZINIELŐADÁSOKRA

TÁNCMULATSÁGOKRA, BÁLOKRA

MEGHIVÓKAT

PLAKÁTOKAT, BELÉPŐJEGYEKET

ÉS LUNCH-TICKETEKET

LEVÉLPAPIROKAT, EGYLETI

ALAPSZABÁLYOKAT ÉS

BÁRMILYEN MÁS NYOMTATVÁNYOKAT SZÉP KIVITELBEN ÉS PONTOSAN SZÁLLIT

A Magyar Bányászlap Nyomdája
HIMLERVILLE KENTUCKY

48 óra egy franciaországi magyar bánya városban

Kifutunk Párizsból. Juliusi ég feszül a buján termő földek fölé és a szürke bérkaszárnyák lassan elvesznek a kékes messzeségbe. Facipős francia parasztok olyan pogányos szeretettel hasitják fel a föld hátát az őszi vetés számára, akár a magyar paraszt. Arrashoz közeledünk. A mellettem ülő öreg ur, akivel Párizstól egészen eddig németül diskuráltam, közelebb huzódik hozzám és fülembe sugja.

— Itt már ne beszéljünk németül.

Nem kérdem, miért, mert figyelmeztetésének oka magától adódik. Egy nagy tömegsir mellett haladunk el. A vonat meglassitja járását. Talán gyönge a töltés, vagy azt akarják, hogy mindenki láthassa azt a helyet, ahol ezer angol katona nyugszik. A kalapok lekerülnek a fejekről és lassan megindul a német gyülölet patakja.

Befutunk Arrasba. Gyártelepek, épülő házak sürü erdeje fogad. Az állomáson még meglátszik a háboru nyoma. Épitik az összelőtt részt, heggesztik a negyvenkettesek által szakitott sebeket. Egy helytelenül elejtett szó még itt elég, hogy meggyujtsa a lelkeket. Még sok a szükség-barak, még sok az invalidus katona, akik az elmult borzalmaknak folyton kisértő élő szobrai.

Talán egy uj nemzedéknek kell jönnie, amely elfelejt mindent, nem látja többé a romokat, a sebek égését elfelejti és megteremti a lelkek békéjét.

Az első magyar szó

Lens, kiáltják a vonatkisérők. Még ideiglenes az állomás. Faházak, épülő raktárhelyiségek, nagy embertömeg. Alig lehet francia szót hallani. Magyar, lengyel, orosz, spanyol, olasz, algiri emberek, csoportok összeölelkező hangzavara várja a "kisvonatból" kiszállókat.

Ünnepnap van, az aknákban szünetel a munka. Több száz kilométer kiterjedésü szénterület szomoru rabszolgái bejöttek Lensbe, hogy a hét hat napjának életet megröviditő fáradalmait az alkohol mérgével megöljék.

Nem kell sokáig magyart keresnem, mingyárt az állomáson találkozom egynéhánnyal. Nem bányászok, bent dolgoznak a városban. Mind szivesen vállalkozik rá, hogy elkisér a magyar bányászok csoportjához. Barakok között visz az utunk. A régi várost elpusztitotta a háboru, most ujra épitik. Mindenki épittet magának barakot. Órásüzlet, patika, füszeresbolt, minden barakban van ezen a részen. Az egyik kiséröm meghiv, hogy menjek be hozzá egy néhány percre. Két alacsony barak. Juhász Sándor két évvel ezelőtt bevándorolt szegedi asztalos lakása. A bejáratnál egy kis gyerek játszik, biztatja az apja, hogy köszöntsön.

— Jó napot bácsi, mondja folyékonyan.

Azután jön az asszony. A szive alatt uj életet hord.

Bevisznek a szobába. A barak két részre osztott. Egyik a konyha, a másik az ujságpapirral kitapétázott rész, ahol egy széles francia ágynak és egy szekrénynek alig van helye, a hálószoba, szalón, minden. A konyhából ünnepi ebéd illata terjeng. Juhászék ma ünnepi ebédet esznek, leves, hus, tészta kerül ma az asztalra. Nem akarnak elengedni.

Ahol két ember jóllakik, ott nem marad éhen a harmadik sem, — marasztalnak kedves őszinteséggel mind a ketten.

— Majd talán holnap.

Az asszony utánunk kiált, hogy holnap biztosan elvár.

Igy történt az uj honfoglalás

Maison Syndicat. Talán ez a legszebb háza az épülőfélben lévő Lensnek. Munkások centimeséiből épitették. Hosszu, tiszta folyosók, az udvaron virágzásba borult kert, amelynek közepén szobor áll. Lent a kapuban mindent megtudunk. Egy francia bányász özvegye utbaigazit bennünket. Fölmegyünk az elsőemeletre. A folyosó végén az utolsó ajtón bekopogtatunk. Ez a magyar csoport helyisége. Bent a szobában egy kisasztalon irógép áll, a falak hosszában menyezetig érő szekrények, amelyek a magyar csoport hivatalos iratait, könyvtárát, meg a hazulról ideküldött lapok példányait őrzik. Sok az iratcsomó. Hat esztendeje, a mióta magyar bányászok dolgoznak a pas de calaisi bányavidéken, sok ügyes-bajos dolguk akadt. Mert hat esztendeje, hogy vannak itt magyarok. Az elsők bizonytalan lépésekkel, nyelvtudás nélkül jöttek. Munkaszomjasan mentek le a bányákba, hogy a fekete gyémántot fényreh ozzák. Feszülő izmuk mind több és több tonna szenet emelt ki a föld gyomrából. A bányatársulatok évi mérlege megjavult, amivel megnyitották az utat azok számára, akik később asszonyostól, gyerekestől jöttek, hogy uj otthont teremtsenek maguknak.

A háboru befejezése után másfél esztendővel megjelent az első kisebb csoport. Nem várta őket meleg hajlék, csak a bányák sötét üregje, az árvult csákányok, a nyikorogva futó szén szállító kocsik, egy kis darab kenyér, amelyet odahaza elszakitott szájuktól a háboru. Lakásról szó sem lehetett. A háborut járt embernek azonban mégis jó volt. Két-három deszkalap, egy kis szalma, kátrányos papir és kész a lakás. Szorgos magyar munkáskezek egyik barak utcasort a másik után épitették meg. Amikor már két részre lehetett osztani a barakot és egyik részében föl lehetett állitani a takaréktüzhelyet, megindultak hazafelé a levelek.

Azután jöttek az asszonyok.

És a következő napon már fehér függöny fogta fel az ablakra hulló napsugár aranyesőjét. Eléje, a nagy ég tudja honnan, hazai szövésü pokróc. A rozsdás takaréktüzhely fényt kapott. A ház eleje is megváltozott, a tövében porhanyóssá ásta valaki a földet. Virágmag került belé, amelyet májusban már virágosra csókolt a franciaországi nap. Aztán mind többen jöttek. Rájuk már nem várt a kezdet nehézsége. A tárnákban már megkezdett erekre találtak. A szénhordó kocsik kerekét már megolajozták. A társulatok rendbehozatták a munkáslakásokat. Lensben, Mericourtban már rithmusos élet támadt.

Vasárnap fényesre vikszolt cipőjü, borotvált arcu emberek, fehérre mosott ingben pihenték ki a hét fáradalmait.

A nyomoruságok országaiból, amelyekben nem tudtak munkát adni a munkáskezeknek, zsufolt vonatok indultak. Mert hazafelé ilyen levelek mentek:

— Adjatok el mindent, jöjjetek ide, itt van munka. Megbecsülik a magyar munkást, — dicsekedtek nem alaptalanul.

— Két-három szobás lakást is kap egy család. Kovács Gergelyék Janikája mán ugy ir francijául, akár egy fiskális, — üzenték haza a bőbeszédüek.

És a lensi leveleknek hamar meglett a hatása. A pas de calaisi bányavidékre a kivándorló magyar bányászok ezrei indultak meg. A következő esztendőkben a lensi vasárnapi korzó hangos volt a magyar szótól. Az egymásután keletkezett boltokban magyar asszonyok már tört franciasággal alkudtak az olcsóbbfajta lioni selyemre. Az idevetődő vándor cirkuszok bohócainak kerekarcu, okosszemü magyar gyerekek tapsoltak.

Cézás Sándor pedig, aki a magyar csoport vezetője, elmondja, hogy a lensi társulatoknál, amelyeknek huszonegy aknájuk van, három-négyezer magyar bányászcsalád dolgozik.

Ujság, könyvtár, kultura

Kulturát is teremtettek maguknak a lensi magyar bányászok. Lapjuk is van, primitiv, akár csak a kisdiákok lapjai szoktak lenni. A szöveget is lekopogtatják és azután sokszorositják. A terjesztése pedig ugy történik, hogy minden csoport vezetője megkapja szombat este és kiosztja az előfizetőknek. A lapban van minden. A világ egységes munkásfrontján előforduló gazdasági és kulturális eseményekről világos stilusban megirt tudósitások füzik a lensi magyar bányászt a nagy emberi közösséghez. A lap legutolsó oldalán azoknak a könyveknek a jegyzéke van, a melyek a Maison Syndicatéban az olvasni vágyók rendelkezésére állnak. Nincsen a könyvek között egyetlen rém- vagy detektivregény sem. Anatole France, Gorkij, Dosztojevszky, Jack London, Upton Sinclair, Knut Hamsun, Barta Lajos, Révész Béla és egy egész csomó olyan irónak a munkája, akiknek minden sora a jó magaslatai felé akarja vinni olvasóját.

Van azonban egy igen szomoru rovatja a lapnak, amelyekben a bányaszerencsétlenségekről számolnak be. Innen tudjuk meg, hogy Lens környékén hat esztendő alatt tizenhat magyar munkás halt meg robbanás vagy aknabeszakadás következtében. A kisebb szerencsétlenségeknek, amelyek napirenden vannak, mindig van magyar áldozatuk.

Mükedvelő társulatuk is van a lensi magyar bányászoknak. Előadásaikat a Mayson Syndicat nagytermében tartják. Ilyen kor negyvenszemélyes autobuszok zaja verődik fel az égig. A különböző aknák körül lakók asszonyostól, gyerekestől jönnek be. Az asszonyok karján szatyor vagy batyu, amely ennivalóval van tele, arra már nem jut, hogy a teremben felállitott büffében vacsorázzanak. Az előadások jövedelmét a betegalapra forditják. Ezenkivül az ilyen jövedelmekből segélyezik azokat, akiknek nincs munkájuk.

"Szerencse fel, szerencse le"

Sötét hajnalban a tárnák körüli háztömbök ablakai megvilágosodnak. Gyürött ágyakon, fáradt izmok feszülnek neki a felkelésnek. Kékes viszerüket fájlaló asszonyok is lerugják magukról a takarót. Embercsemeték, horpadt mellü kisfiuk, vékonylábu leányok, akik szent gyerekségüket adják oda egy darab kenyérért, álommézzel a szemükben, ráncos arccal ébrednek.

Az éjszaka már teljesen megbomlott. Arras irányában megfehérlett az ég, puha világosság permetez rá a sürün jövő embercsoportokra.

— Ezek a kilencedik akna emberei, mondja vezetőm, majd nem mind magyarok.

Köszöngetnek. Hangjukban van valami csöndes jóság, mint azoknak a hangjában, akik megbékélten az utolsó jóreggelt mondják. Lassan eltünnek a csoportok. Mintha messze tompa csákányütések egybefonódó kottázatlan szimfóniája remegtetné meg a lábak alatt a talajt. Lens környékén ebben az órában több száz kilométeres kiterjedésben százezernél több embert géppé igázott a munka.

A külföldi munkások nehezen jutnak be a 30 francos napibért elérő osztályba. A külföldi munkások jórésze 24 és 27 francot tud a legmegfeszitőbb munkával elérni. Munkavezető, robbantó vagy felügyelő külföldi munkás egyáltalában nem lehet. A béreken kivül a családos bányász nyáron 5, télen pedig 7 métermázsa szenet kap.

A pas de calaisi területen levő tizenhét bányatársulat közül legtöbb lakást is ad, de csak a családos munkásoknak. A nőtlenek, kiváltképpen a magyarok a családosoknál bérelnek lakást.

Megindult a hazavágyó levelek özöne

A viszonyok mindennap roszszabbodnak. A német jóvátételi szén hosszu vonatokon jön Franciaországba. A francia szén drágább, az üzemeket redukálják. A kenyér ára emelkedik. Nincsen kegyelem, tömegesen bocsátják, legelsősorban az idegen munkásokat. Ma már a pas de calaisi bányaterületen sok a munkanélküli magyarok száma.

És most ujra mennek hazafelé a levelek.

— Ne jőjjetek, itt is nyomoruság vár rátok, amelyik még rosszabb, mint a hazai.

— A jó ég tudja, mi lesz velünk? Jancsikát már kivettük az iskolából... és igy tovább. A francia hatóságok is tisztán látják a helyzetet. A külföldi képviseletekhez utasitás ment, hogy idegen munkásoknak csak abban az esetben adhatnak vizumot, ha irással tudják bizonyitani, hogy megérkezésük után azonnal munkába léphetnek.

Mégis jönnek. Utlevél és minden irás nélkül. Pedig akik most jönnek, azokra igazán nem várhat más, mint a pusztulás.

(gy. i.)

(Világ)

—o—

AZ ANYAI SZIV.

Mit mond Mrs. Pap, özvegy magyar asszony, ki Vivian, W. Va.-ban lakik.

— Az én kislányom egy nyomorék gyerek volt születésétől kezdve. Lábait egyáltalán nem tudta használni.

Most, hála Istennek, mióta a Huntingtoni Childrens Hospitalba vittem és a kórház főorvosa Dr. Arthur Jones maga végezte a szükséges kezelést, kigyógyult, idehaza van és saját lábán jár.

A Huntington Childrens Hospitalt és Dr. Arthur Jones orvos urat épen ezért minden magyar testvéremnek ajánlom.

(hird)

—o—

A FÜRDÉS ÁLDOZATA.

Mike Hollis bányász, Harco, Illinoisban az ottani folyóban fürdött. Fürdés közben görcsöt kapott és alámerült a vizben.

Mire észrevették és segitségére mentek, már megfulladt.

—o—

KIRÁLY ERNŐT

nem kell bemutatnunk, régi ismerőse ő a magyar közönségnek. Nincsen oly elrejtett magyarlakta zuga az Egyesült Államoknak, ahol nem gyönyörködnének a legnagyobb magyar népdalénekes gyönyörüen fülbemászó dalaiban. Egyformán kedvence ő az óhazai és amerikai magyarságnak. Király Ernő lemezei eddig még senki által utól nem ért művészi tökélyre emelkedtek és azok mindegyike külön élvezetet nyujt a magyarságnak. Király Ernő minden lemeze akár népdal, akár mulat, akár vig csárdás, akár szomoru hallgató, a leghüebben helyettesiti őt ugy a nagy városokban, mint a legelrejtettebb falun vagy farmon és a legkellemesebb szórakozást nyujtják a nehéz munkából hazatért s pihenni vágyó embernek. Király Ernőnek az OKEH, ODEON és COLUMBIA lemezeken felvet számai a legszebb és legfülbemászóbb dalokból lettek összeállitva. Király Ernő, valamint az összes müvészek legujabb lemezei kaphatók Kerekes Testvéreknél, 208 E. 86 utca, New York. A cég kivánatra bárkinek küld ingyen teljes könyv-, kotta-, lemez- és zongorahenger árjegyzéket.

OKeh Records

lemezgyár most készittetett uj magyar népdal felvételeket.

Vajda Frigyes

a kitünő és népszerü magyar népdalénekes, a new yorki Metropolitan Operaház tagja a legujabb népdalokat énekli:

"Katyi Te..."
"Muskátlis kis ablakomat..."
"De jó volna mindent-mindent elfeledni"
"Rég szakadt fel a szivemből"
"Szeretnék májusi éjszakákon"
"Szeretem a két szép szemed"
"Fölmegyek az Ur Istenhez"
"Csak még egyszer haza tudnék menni"

EZT A 8 CSODASZÉP DALT ÉNEKELTE BE VAJDA FRIGYES ÉS MOST KERÜLTEK FORGALOMBA.

Ezek a lemezek kitünően sikerültek és biztosan nagy népszerüségre tesznek szert.

AZ ÖSSZES MAGYAR FELVÉTELEK KAPHATÓK NÁLUNK.

Angol lemezek is óriási választékban vannak.

OKeh

LEMEZEK A LEGJOBBAK, AZ ÉNEKES HANGJÁT LEGTISZTÁBBAN ADJÁK VISSZA.

Kérjen árjegyzéket.

B. & L. Furniture Co.

WILLIAMSON, W. VA.

A Magyar Bányászlap

az amerikai magyar bányászok egyetlen lapja, melyből megtudhatja HOL MEGY JÓL A MUNKA, HOL KERESNEK BÁNYÁSZOKAT.

A Magyar Bányászlap

minden dolgában tanáccsal szolgál, minden ügyét dijmentesen elintézi. A szolgálatokért soha senkitől egy centet se fogadtunk el és nem is fogunk elfogadni.

Semmi egyebet sem kérünk ezért, minthogy ha lejárt előfizetése és dolgozik, ujitsa meg előfizetését és ha lehet

SZEREZZEN UJ HIVEKET LAPUNKNAK

Ha Ön szerez lapunkra uj előfizetőket, azért ajándékban részesitjük, melyről bővebbet az 1. oldalon megjelenő hirdetésünkben találhat

A Magyar Bányászlap

előfizetési ára egy évre 2 dollár. Jugosláviába, Romániába, Burgerlandba 3 dollár. (Magyarország területéről ezidőszerint ki van tiltva a Bányászlap.)

Cim:

Magyar Bányászlap
Himlerville, Kentucky

Óhazai mesék....

BÁNYÁSZOK ÁRVÁI.
Irta: SZENTIMREI MÁRTHA.

(Folytatás.)

A halász haza ment s akkor a kis ház helyén már nagy palota állt, melyben sürgött-forgott a sok cselédség. A selyembe, bársonyba öltözött asszonyt alig ismerte meg. És az asszony most se örült. "Nem jól gondolkoztunk, szólt az urának. Keveset kértünk. Hijjad holnap a szellemet s mondjad neki, hogy én királyné szeretnék lenni." Busan ment ki az ember a tengerpartra.

— Hatalmas szellem, nekem a palota is tulságosan fényes, de a feleségem az királyné szeretne lenni.

— Menj haza, már a fején van az arany korona...

De az asszony még mindig nem volt megelégedve, császárné akart lenni, aztán meg olyan hatalmas mint a pápa.

A szellem már nagyon haragudott, de azért teljesitette minden kivánságát. De az asszony most se nyughatott. Kergette az embert a tengerpartra. A tenger toronymagasságu hullámokat vetett s orditva jelent meg a szellem. A halász térdre rogyott előtte fogai vacogtak, mikor kimondta: "A feleségem olyan szeretne lenni, mint maga a jó Isten."

— Menj haza, — orditotta a haragos szellem, — ott ül már a feleséged megint az olajos korsóban.

És mikor haza ment a halász, ott sirt-ritt felesége rongyos, piszkos ruhában az olajos korsóban.

— E merő bolondság, — nevetett Perecesné. Senki se fér bele egy olajos korsóba.

— De az nem bolondság amit a mese példáz, — felelte Pereces. Aki nagyravágyó, megjárhatja azt is elveszti, a mije van. Emlékezz rá, Tóbányán mindig azt sóhajtottad, bár egy tehénkéhez segitene az Isten, többet nem kivánnál!

— Mer akkor még egy tyukom se vót!

— No látod... most van tyukod, disznód, tehened, rendes lakásod, ruhád, annyiszor főzöl hust, ahányszor akarsz, micsoda ördög bujt hát beléd öregségedbe, hogy mindig többet szeretnél? A két lányunkat becsülettel férjhez adtuk a fiunkat kitanitattuk gépésznek... szavunk se lehet.

— Oszt mér ne lehetne? Van sok aki száz szor, ezerszer annyit keresett mint mi, pedig nem is dógozott, csak a pénzit kamatoztatta. Nem jól van a... Mindent ami a világon van, egyformán, igazságosan kék elosztani a népek közt.

— Olyan soh' se vót, meg soh' se lesz. Ha forgatnád egy kicsit a bibliát, ahelyett, hogy a grammophont huzod fel, mikor ráérsz, megérthednéd belőle, hogy szegény is vót mindig, meg gazdag is. És hogy a mi Urunk Jézus Krisztus nem azt mondta, hogy mindenkitől mindent el kell venni és elosztani, hanem hogy aki tanitványa akar lenni, vessen el magától minden kincset, gazdagságot.

— Senki se hallotta azt, mit mondott az Ur Jézus, csak a papok találták ki.

— A beszédedrül látom, merrül fu a szél. Tikteket asszonyokat is bujtogat valaki, mint az embereket a bányában. De vigyázz, feleségem, mert aki a bujtogatókra hallgat, nagyon megütheti a bokáját. Rábolt Ádám is. Bizony jobban teszed, ha figyelmezteted, ne járjon annyit Fütyüékhez s ne cimborászkodjon avval a tökéletlen Ballával.

— Ádám tudja, mit csinál, ő nemcsak a bibliát olvassa...

— Ugy ám.... az a baja! Veres könyveket olvas, amik megbolondítják...

— Bizza csak rá, hogy mit csinál! Az ilyen bátor legények forgatják fel a mai világot. Neki még van mersze, magának mán inába szállt a bátorsága.

— Jó, csak kissebbitsél te engem. Hát csak tartsál azokkal, akiket a bányavezető már erősen figyel. Ugy se vándoroltunk már régen, hát majd szedhetjük a sátorfánkat.

Erre meghökkent az asszony, nem kivánkozott el Straigthallról, ahol már évek óta laktak. Elhallgatott. A kőtözés annyi, mint a leégés!

Pereces komoran nézett maga elé. Bántotta, hogy annyi évi szép élet után az asszony mindig ellene beszél. De bántotta az is, hogy a legény, akinek testvére kérésére hajójegyet küldött s kit házába fogadott, olyanokkal tart, akiktől semmi jót se lehet várni. Straigthallon a bányászok észrevétlenül két pártra oszlottak. A becsületes, higgadt munkások Perecessel tartottak, a tapasztalatlanok, nagyravágyóak, dologkerülők — a kisebbik csoport Balla Istvánt tekintették vezérüknek, aki lehetetlen kivánságaik teljesitését igérte s egyelőre elszedte keserves keresetük egy részét — sajtó akcióra.

Ha a bányászházakban állandó vendég lett az elégedetlenség, a bányában is történtek olyan dolgok, melyek nem kerülték el Mr. Wittmann figyelmét. Amerikázás.... sabotage... az alattomosan küzdő elnyomottak fegyverei a tőke ellen.... állapitotta meg magában megdöbbenve.

— Minden lépten-nyomon kár mely jóindulattal elkerülhető lett volna. A bányászok mogorvák, némelyik ugy néz rám, mintha legszivesebben leütne csákányával. Mi ez?

— Mi megy itt végbe? Mi bajuk az embereknek — kérdezte Perecest, akiben igen megbizott. A derék ember zavarba jött.

— Én kérem nem szólhatok, nem lenne becsület, hogy besugó legyek.

— Jó... jó... tisztelem a jellemét... de higyje meg, nem vét a becsület ellen, ha fel világosit, hogy ki bolonditja itt az embereket? Sőt társai ellen se vét. Mert ha tudom, hogy ki a felbujtó, azt csendben menesztem... a többi munkást nem bántom. Ha pedig maga nem szól, hozatok egy ügyes detektivet s hamarosan kezemben lesz a sabotálók névsora s akkor sok munkáscsalád marad kenyér nélkül. Mert, hogy azoknak utilaput kössek a talpára, az nekem kötelességem.

Pereces nagyot hallgatott jól átgondolva a helyzetet s aztán kibökte:

— Két ember felesleges ezen a plézen. Balla István meg Fütyü Gergely. Ez a kettő szitja az elégedetlenséget. De az a pár ember, aki hallgat rájuk, majd észre tér, ha ők elmennek.

Mr. Wittmann melegen megrázta a Pereces kezét.

— Köszönöm. Maga derék ember s higyje meg, nem ártott társainak, hanem inkább használt. Az elbolonditottak nem fognak bünhödni.

Mr. Wittman nem volt a halogatás barátja. Még abban az órában hivatta Ballát. Megmondta neki véleményét, higgadtan, de alaposan.

Balla hencegni próbált, felfujta magát, szavalt emberi jogokról és szent meggyőződéseiről.

— Meggyőződéseihez semmi közöm. De ha negyvennyolc órán belül el nem hagyja Straigthallt, ugy warrantot veszek ki maga ellen s alkalmat adok reá, hogy a bíróságot meggyőzze a magántulajdon erkölcstelenségéről.

Erre Balla hebegett, kicsire esett össze s elsomfordált.

A másik félórában ugyanaz történt Fütyü Gergellyel is, azzal a különbséggel, hogy Fütyü ráorditott Mr. Wittmannra, mire ő gallérjánál fogva kipenderitette az ajtón.

A két felbujtónak tehát 48 óra alatt el kellett hagyniok a plézt. Csomagoltak nyakra-főre. De csomagolt valaki más is, akinek pedig senki se szólt egy rossz szót: Rábolt Ádám. Balla Mr. Wittmanntól egyenesen hozzá szaladt.

— Elüldöz a hatalom! Az erőszaknak engednem kell!

Ádám komoran, lobogó tekintettel csak ennyit mondott:

— Megyek én is!

Hogyne ment volna barátja és szeretője után. Nem tudott volna már élni az Etel testének, lelkének bóditóan édes mérge nélkül. A pokolba is utána ment volna.

Pereces igen megdöbbent, midőn látta, hogy csomagol. Elébe tárt mindent és kérve kérte, ne rohanjon vesztébe, mert Balla és Fütyü társaságában mindenütt bajba fog keveredni.

De Ádám nem hitt neki. Azt gondolta, hogy csak az adósság miatt marasztalja.

— Akárhol leszek, ledógozom én a hajójegy árát, ne féljen... felelte.

És a becsületes Pereces sértődötten elhallgatott.

Gyász.

...Zsuzsa letette a vizsgát, összevontan, a harmadik és negyedik polgáriról is. Nehezen ment az, mert most már nem állt feje a tanulásra. Bánata volt és magába kellett zárnia. Pedig fiatal leánykáknak lelki szükségük az, hogy szerelmi boldogságukat barátnőknek kifecsegjék, könnyeiket résztvevő szavak száritsák fel. Ő nem beszélhetett senkinek fájdalmáról az uri környezetben, hiszen kinevették, vagy megrótták volna azért, hogy mégis gondol a hozzá nem illő legényre. Pedig gondolt rá, alva, ébren.

— Vajjon hol jár, kikkel beszél, szolgál-e a szerencse, irt-e haza?

Hónapok teltek bele, mig Perecesné bedughatta neki a kert keritésén Ádám első, szükszavu leveleződ lapját. Mert Zsuzsa kötelességei egyre terhesebbek lettek, már a kertbe is ritkán távozhatott Kapuváriné mellől. Dérné nagyon ritkán váltotta fel anyja mellett. Kapuvári ezt egyszer szemére is hányta leányának.

— Istenem, hát nekem a férjem s gyermekeim iránt is vannak kötelességeim.... mentegetődzött Dérné.

— Azok felől anyád mellett tölthetnél egy-egy egész délutánt, ahelyett, hogy rövid látogatásokat teszel mint valami idegen, nálunk.

— Legyünk őszinték, papa, te se szeretted soha a szomoruságot... és én rád hasonlitok. Szegény mama folyton csak panaszkodik, ki birja azt soká hallgatni? Én nem... és te is eleget vagy a kaszinóban.

Igen, a szegény asszony már csak panaszkodni tudott mert jaj, ki ne panaszkodott volna helyében? Eleinte csak mintha vékony fátyolon át nézte volna a tárgyakat... később sürü szürke köd ereszkedett mindenre, láthatatlan kéz naponta összébb vonta körülötte a homályt s már csak a nagyon erős fényt, a napot, meg a villanylángokat vette észre... És lehet-e borzasztóbb valami emberi lélekre nézve, minthogy életében ráborul a sir éjjele? Mit ért neki a Zsuzsa jósága mit az Engel dr. vigasztalása, hogy "csak" szürke hályog képződik szemein, amit könnyen lehet operálni. Ő, müvelt nő létére tisztában volt saját állapotával és senki se hitegethette többé. Néha panaszkodott s szenvedélyesen kifakadt sorsa ellen, máskor mély hallgatásba merülve dőlt hátra karosszékében s nem felelt Zsuzsa aggódó kérdéseire se. Isten csodája! Vonásai ennyi szenvedés dacára szépek maradtak. Dus haja fekete csipkekendőjén át ezüstként ragyogott.

— Vedd ki Zsuska szekrényemből a kis gyöngyházberakásu ládikát, — mondta néha, mikor csak ketten maradtak.

Mindenféle apróságok voltak abban a ládikában, csipkék, száraz virágok, táncrendek (leánykori emlékei), szerelmes levelek s egy kicsiny revolver, amit férjétől kapott menyasszony korában. Ezt azóta minden este párnája alá tette. A szerelmes leveleket is férje irta. Most sokszor felolvastatott egyet-kettől Zsuzsával, s hol könnyezett, hol keserüen kacagott rajtuk.

(Folytatása következik.)

THE CITIZEN BANK
OF WAR,
WAR, W. VA.

Bankunk legszilárdabb a vidéken.

Betétek után fizetünk 3 százalékot.

Pénzét felmondás nélkül bármiker kikaphatja.

Ne küldje pénzét idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, a hol teljes biztonságban van.

Ön meg tudja

fenni a borotva pengét tiz másodperc alatt, ha a Valet Auto Strop borotvát, — az egyetlen borotva, mely önmüködőleg feni a pengéit, — használja.

Valet
Auto-Strop
Razor
—Önmagát feni
$1-től $25-ig.

MEGFOJTOTTA 11 NAPOS CSECSEMŐJÉT.

A Pécsről Dombóvárra befutó személyvonattal egy munkás külsejü leány érkezett. Egy ideig az állomás körül ólálkodott, majd körülbelül egy órai ott tartózkodás után jelentkezett az őrszolgálatot teljesitő rendőrnél és jelentette neki, hogy 11 napos csecsemője útközben a vonaton meghalt. Kérte a rendőrt, hogy a csecsemőt Dombóváron eltemethesse. A rendőr nyomban jelentette az esetet dr. Bucsek Kálmánnak, az ottani rendőri kirendeltség vezetőjének. Bucsek a halálesetet gyanusnak találta és a lányt vallatni kezdte. Elmondotta a leány, hogy gyermekét a pécsi szülészeti klinikán szülte meg és aznap elbocsátották a kórházból. A gyermek már kórházban is sulyos beteg volt. Bucsek erre felhivta a klinikát, ahonnan azt a választ kapta, hogy a leány Novák Katalin, 21 éves, somogycsurgói napszámos. A klinikáról aznap ment el, a gyermek teljesen egészséges és életképes volt. Ekkor ujra elővette a leányt, aki végre hosszas vallatás után bevallotta, hogy a gyermekét megfojtotta. Amikor a pécsi vonat Dombóvárra érkezett, az állomás mögött berlinerkendőjével betakarta a leánykát, a kendőt a fejére nyomta, majd a szájára és addig nyomkodta, amig a szerencsétlen csecsemő kiszenvedett. Azt hitte, hogy amennyiben a rendőrnél jelentkezni fog, minden további nélkül eltemettetheti a gyermeket. A gyermeknek apja egy somogycsurgói kondás, ő maga nem mert szégyenével hazamenni falujába, ezért pusztitotta el a gyermeket. Vallomása után előzetes letartóztatásba helyezték és a szekszárdi ügyészség fogházába szállitották.

(Pesti Napló)

—o—

REJTÉLYES GYILKOSSÁG UDVARHELY MEGYÉBEN.

Titokzatos módon gyilkolták meg özv. Nemes Sándorné 60 éves küsmödi lakost. Az özvegy nő, akinek különben hét gyermeke van, a tett elkövetésekor egyedül volt otthon. Meggyilkolását a községi jegyző vette észre, akinek feltünt, hogy Nemesnét a meggyilkolása napjának estéjén szokása ellenére nem látja a ház körül foglalatoskodni. Ezért lakására sietett, az ajtót bezárva és kulcsát sehol se találva, igy segitséggel az ajtót felfeszitette. Ekkor az öreg asszonyt a kamrában hanyatt fekvő helyzetben holtan találta. Jelentés folytán a birói bizottság boncolás és a szemle megtartása céljából azonnal kiszállt a helyszinre, ahol megállapitotta, hogy az özvegy asszonyt kézzel fojtották meg, s az elvetemült tettes a gyilkosság után az ajtót rázárva, a kulcsot pedig az udvaron levő szinben elrejtve, a padláson át elmenekült. A rejtélyes gyilkosság körülményeinek kideritése céljából a bíróság több irányban is nagy körültekintéssel folytatja a vizsgálatot.

(Brassói Lapok)

MEGGYILKOLTA VETÉLYTÁRSÁT.

Véres tragédia játszódott le Topolyán. Tóth Boldizsár földmives ugy összeszurkálta Varró István 22 éves legényt, hogy még aznap belehalt sérüléseibe. A véres és halállal végződő tragédiát az okozta, hogy a két legény egy leányba volt szerelmes. A vasárnapi bál után Tóth kérdőre vonta Varrót, hogy miért jár Horváth Katicához, majd választ sem várva, négyszer beleszurt. Varró a szurásoktól összerogyott eszméletlenül. Tóth látva ellenfele összerogyását, ujból rátámadt és fején, nyakán, mellén, mindenütt összeszurkálta. A szerencsétlen ember anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, kiszenvedett. Tóth az eset után megszökött. A rendőrség széles körü nyomozást inditott kézrekeritésére, azonban Tóth a szolgabirósságnál önként jelentkezett, ahol letartóztatták és átkisérték az ügyészséghez.

(Zentai Ujság)

—o—

SZOMORUAN VÉGZŐDŐ MOSÁS.

Szódó községben Farkas Géza ács felesége mosást rendezett. Mig az asszony legkisebb gyermekét szoptatta, addig 13 éves leánya a lugkőoldattal telt edényt az asztalra helyezte. A középső gyermek, a 3 éves Irma megszomjazott, a lugkővel telt bögrét leemelte az asztalról és ivott belőle. Még aznap meghalt.

(Népujság, Pozsony)

PAJTÁBAN TARTOTTA FELESÉGÉT.

Boczföldei Ignác sármelléki lakos, jómódu gazda feleségét ki nem állhatta. Ütötte, verte, majd gyülölete odáig fajult, hogy kizavarta a házból. A szerencsétlen asszony egy pajtában huzódott meg. Lelketlen férje enni sem adott neki, csakhogy minél előbb megszabaduljon tőle. Néha-néha dobott be neki a pajtába pár almát és félig főtt krumplit. A beteges asszonynak fehérnemüt sem adott és igy azt egészen ellepték a férgek. A községbeliek hozták ki nyomoruságos helyéről és a keszthelyi kórházba vitték, a hol azonban rövid szenvedés után meghalt. Az állatias férj ellen megindult az eljárás.

(Uj Nemzedék)

—o—

TÜZHALÁL VIGYÁZATLANSÁG MIATT.

Benyó Istvánné, 28 éves vásárhelypusztai özvegy asszony ebédet főzött a kemence padkáján, a tüz mellett. Főzés közben lehajolt, tüzet fogott a ruhája, de ezt csak később vette észre. Borzasztóan megijedt, kiszaladt az udvarra, fel és alá rohant és segitségért kiáltozott. Szaladgálás közben természetesen a ruha még jobban égett, ugy hogy az asszony nagyon sulyos sebeket szenvedett. Csak később akadtak rá a szomszédok, beszállitották a békéscsabai kórházba ahol kinos agónia után, két nap muva meghalt.

(Világ)

EGY GYERMEK BORZALMAS HALÁLA.

Magát János bényi földmives feleségével kiment a földekre dolgozni és tizenháromhónapos Mária nevü leánykájukat a tizenkétéves Katalin nevü leányukra bizták. Ez elaltatta a csecsemőt és kiment az utcára játszani. Midőn visszatért a szobába, megrémülve látta, hogy a csecsemő nincs az ágyon. Kialálására a szomszédok berontottak és keresni kezdték a gyermeket. Rövidesen borzalmas látvány tárult eléjük. A szerencsétlen gyermek felakadva ott függött az ágy feje és az agy mellett álló varrógép között. Mire rettenetes helyzetéből kiszabaditották, már halott volt. A gondatlan szülők ellen eljárást inditottak.

(Népujság, Pozsony)

KÉSZPÉNZDOLLÁRT KÜLDHET MAGYARORSZÁGBA

és az elszakadt részekre postán és sürgönyileg is.

HAZAI JOGÜGYEKET legpontosabban intézünk elsőrangu hazai ügyvédek utján.

HAJÓJEGYEK a legjobb vonalakra.

AFFIDAVITOK pontos készitése.

BETÉTEKRE 3 százalék kamatot fizetünk.

HIMLER STATE BANK
HIMLERVILLE, KENTUCKY

MI UJSÁG HIMLERVILLEN?

Az elmult héten 6 napot dolgoztak a Himler Coal Company bányájában.

Vasárnap délután az Omar, W. Va. baseball csapat játszott Himlervillen. A himlervillei csapat 3:11 arányban megverte az omariakat. A mérkőzés a következő felállításban játszódott le:

Omar	AB	R	H
Eden, 1b	5	0	1
Marshall, 2b	5	0	1
Baker, 1b, p	4	0	3
Potter, cf	5	0	0
Murphy, lf	2	0	0
Mozo, lf	1	0	0
Garrison, 3b	4	0	1
Platt, c	4	1	0
Mabe, rf	5	1	1
Young p	2	1	1
White, ss	2	0	0
Totals	38	3	8

Himlerville	AB	R	H
Sams, ss	5	2	2
Ball, rf	5	0	0
Farkas, 3b	3	2	0
Anderson, p	5	2	2
Majercsák, 1b	3	1	0
Garner, c	4	1	1
Sharrock, lf	4	2	2
Emódy, 2b	3	1	1
Younger, cf	3	0	1
Totals	35	11	9

Szerdán este a moziban "Tongues of Flame" cimü remek Paramounth kép kerül bemutatásra Thomas Meighannal a főszerepben.

Szombaton este "My boy" cimü gyönyörü First National kép kerül bemutatóra Jackie Coogannal a főszerepben, valamint egy kacagtató két felvonásos bohózat.

MEGJELENT A
"KIS MAGYARORSZÁG"
(Himlervillei helyi hiradó)
legujabb száma.
Szerkeszti: KOLOS LEO
Himlerville, Ky.
Egy évre csak 50c., óhazába $1.00.
Himlerville minden nevezetes eseményéről pontosan beszámol, ismerteti a bányaváros fejlödésének minden mozzanatát, a himlervillei magyarok életét. Hasznos tudnivalókkal szolgál az egészség, háztartás, gazdaság köréből. Tanulságos közleményeket hoz asszonyoknak, férfiaknak, fiuknak, leányoknak. Kacagtató a tréfás krónikája, értékesek a Vasárnapi meséi és a gondolkodást fejleszti a rejtvény pályázata.
Megjelenik havonként egyszer.
Kérjen ingyen mutatványszámot!

ELHUNYT FIATAL MAGYAR BÁNYÁSZ.

Sulyos csapás érte Takács András Grindstone, Pa., testvérünket. 28 éves derék fia 6 heti kinos szenvedés után elhunyt.

Gyászolják: szülei, akiknek pótolhatatlan veszteséget jelent elhunyta, testvére, sógora és kis leányuk.

Temetése óriási részvét mellett ment végbe, mert szerette mindenki a derék embert.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Alex Smith, Kenosha, Wisc. Nem lehet kellemetlensége.

Előfizető, Pursglove, W. Va. Ebben az ügyben a clevelandi m. kir. konzul tud Önnek pontos felvilágositást adni. Cime: 750 Prospect Ave., Cleveland, Ohio.

Fodor István, Pursglove, W. Va. Önnek is szól ez az üzenet.

Monavillei régi előfizető. 1) Szentmarjay Béla soha se volt lapunk képviselője s most sincs felhatalmazva a Bányászlap képviseletére. A Bányászlap képviselőinek névsora benne van a lapban. 2) A beküldött nyugta szerint Tarr Kálmán önnél nem a Bányászlapra, hanem a Loganban kiadott, de már régen megszünt Bányavidék c. lapra vett fel előfizetést. Tarr se képviselte soha a Bányászlapot. A neki adott pénz ellenében ne várjon ujságot, mert a Bányavidék régen megszünt — és nem is támad az fel.

Valach Vendel, Pageton, W. Va. Mi nem azt kértük az olvasóktól, hogy "Miért hagyják el az amerikai magyarok magyar egyleteiket" cimü kérdéshez beérkezett és leközölt válaszokat birálják, hanem hogy a kérdéshez szóljanak hozzá. Az Ön levelében pedig semmi sincs, amivel egy szóval is a kérdéshez szólna, csupán Walkó János hozzászólását kivánja birálni, igy azt nem közöljük, mert személyes vitákat nem célunk rendezni.

KIS HIRDETÉSEK

ÁRSZABÁSA.

Keresetés, Levelezés, Munkát keres, Ellátást nyer vagy keres, 20 szóig egyszeri közlés 50 cent, háromszori közlés $1.25; husz szón felül minden további szó közlésenként 3c.

Házassági hirdetés, Ügynökök keresetése, Eladó vagy Bérbeadó farmok, Ingatlan, Ház vagy Üzlet vétele és eladása, Üzleti alkalmak, Társat keres: 20 szóig egyszer 1 dollár, háromszor $2.25; 20 szón felül minden szó közlésenként 4 cent.

Nagyobb betükkel szedett hirdetésért a fenti árak kétszerese számitandó.

Kis hirdetések összege előre fizetendő.

Kis hirdetéseket felvesz a "Magyar Bányászlap" kiadóhivatala, Himlerville, Ky.

KERESTETÉS.

PETRÁS ANDRÁS makkosjánosi illetőségü sógoromat keresem, aki tudomásom szerint Holden, W. Va.-ban vagy annak környékén dolgozik. Kérem tudassa cimét vele saját érdekében. Gergely Borlan, Rfd 3, Box 81/B, New Brunswick, N. J.

ELADÓ.

HIMLERVILLEN 3 roomos ház, tehén, disznó, kut, shandy, nagy kert, minden felszereléssel, butorral vagy a nélkül eladó. Érdeklödök irjanak a tulajdonosnak: Id. Czoka László, Himlerville, Ky. szept3

MAGYAR BÁNYÁSZOK.

Ha házat vagy farmát akar venni, forduljon bizalommal hozzám. Hosszu éveken keresztül becsülettel szolgálom ki a magyarságot és igérem, hogy nem fog csalódni vételében Farmák vannak nagy választékban, nagy ipari városok közelében, kibányászatlan 2—3 sor szénnel. Erdő és olaj, gáz, jó forrásvizek és iskola, templom közelében. Jó market, ahol mindent értékesiteni tud. Bövebb felvilágositásért irjon az alábbi cimre:

STEVE BARKAY
Box 241 Ellwood City, Pa.

Ha bármily farmot akar venni, ugy forduljon hozzám. Az én irodám a megye legnagyobb farm-irodája. Tudok buzatermő földeket adni jutányos áron. Kiki megtalálja a magáét. Felszerelt, üres, kicsi, nagy, olcsó, drága farmok, uzletek, shopok, házak vannak a kezemen. Mielőtt vesz, jöjjön fel. Kérje nagy, képes árjegyzékem. Mihályi Zoltán, közjegyző, Glenfield, N. Y. aug27

A Magyar Bányászlapot bányászok irják, bányászokról, bányászoknak.

SANTAL MIDY
Hagyesö HURUT ellen.
FÉRFIAK óvjátok meg magatokat a nemi betegségektől
SANYKIT
KIZÁRÓLAG férfiak használatára
Légbiztosabb oltalmat nyujtja.
Nagy tubus 35c. Kit (4 darab) $1.00
Kapható minden drogstórban vagy
San-Y-Kit Dept. B
92 BECKMAN ST.,
NEW YORK, CITY.
Irjon körlevelünkért.

NCL
NORTH GERMAN LLOYD
KÖRUTAZÁSI JEGYEK
LESZALLITOTT ÁRON
MAGYARORSZÁGBA
BRÉMÁN ÁT
Harmadosztályu kabinok.
Itt lakó idegenek, akik 1 éven belül visszatérhetnek, akadály nélkül szállhatnak partra.
32 BROADWAY, NEW YORK, vagy bármely helyi ügynöknél.

THE PEOPLES BANK
APPALACHIA, VA.
Helyezze el nálunk betétjét
4%
kamatot fizetünk.
Az óhazába gyorsan és pontosan utalunk át pénzt.
Figyelmesen szolgáljuk ki ügyfeleinket.

Himlervillei magyar testvérek!
A legjobb takarmányokat tartom raktáron és házhoz is szállitom.
Mindenféle élelmiszereket, friss hus, felvágottak, bányászkellékek, ünnepi és munkáscipök legjutányosabb árban kaphatók nálam.
Pontosan és tisztességesen szolgálom ki vevőimet.
GURDON KÁROLY
legrégibb vegyeskereskedő
Himlerville, Kentucky.

BETÉTEK után 4 százalékot fizetünk.
A mi bankunk a legszilárdabb e vidéken.
Ne küldje pénzét idegenbe, hanem jöjjön hozzánk, mi pontos s lelkiismeretes kiszolgálásról biztositjuk.
THE UNION SAVINGS BANK CO.
W. E. JONES, pénztárnok.
Yorkville, Ohio.

MAGYAR BARÁTAIM!
Ne menjenek idegen helyre, amikor itt is van egy erős, megbizható bankjuk.
ELFOGADUNK BETÉTEKET.
Küldünk pénzt a világ minden részébe.
Pontos, megbizható, lelkiismeretes kiszolgálásáról biztositjuk.
FIRST NATIONAL BANK
D. INO M. COOK, pénztárnok.
Kimball, W. Va.

BANK OF LYNCH
LYNCH, KY.
Bankunk a LEGSZILÁRDABB e vidéken.
Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT.
Pénzét FELMONDÁS NÉLKÜL bármikor kikaphatja.
NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van.
Pénzküldés Hajójegyek

Dr. POINDEXTER
FOGORVOS
(Elwood szállodával szemben.)
WELCH, W. VA.
Ha elsőrangu munkát akar, olcsó áron, forduljon bizalommal hozzám. Én a munkámért felelősséget vállalok.
A legtöbb magyar hozzám jár, jöjjön a többi is és győződjön meg arról, hogy elsőrangu kiszolgálásban részesül.

Ha a bányásznak baja van, a bányászlaphoz, vagy a bányászbankhoz fordul. Miért nem fordul ezekre a helyekre olyankor is, mikor nincs baja, csak az előfizetést kellene beküldenie, vagy a bankbetétjét elhelyeznl?

BANKUNK
sziklaszilárd és minden tekintetben jó, pontos kiszolgálásban részesitj feleit. Ne tartsa pénzét otthon. Ne küldje idegenbe, hanem tartsa nálunk.
BETÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉKOT FIZETÜNK. Betéteket felmondás nélkül fizetjük vissza.
The Bank of Masontown
Masontown, W. Va.

VELVET ICE CREAM
(FAGYLALT)
mindig egészséges és izletes.
Egyen belőle minden nap.
A legegészségesebb táplálék.
Készíti:
The Chillicothe Bottling Co.
CHILLICOTHE .:. .:. OHIO
Kérjen Velvet Ice Creamet mindenütt.
— A bányavidéken ajánljuk. —

DR. O. D. CROUT
Chiropractor
POOR-FORK, KY.
Ön sok mindent próbált, hogy visszanyerje egészségét. Kezeltesse általam magát, az én gyógymódom a legjobbi Kezelésem által biztosan uira egészséges lesz!

Dr. O. M. WHITT
fogorvos
Dr. W. F. McCOY utóda.
MATEWAN, W. VA.
MAGYAR BÁNYÁSZOKI
Évek óta veletek vagyok. Évek óta szolgállak ki benneteket. Mindig jó és becsületes munkát végeztem.
Ha bármire van szükségtek, gyertek hozzám.

EGYLETI KALAUZ.

I. KINIZSI PÁL MAGYAR BÁNYÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

1-sö fiókjának tisztikara:
Alakult 1922 október 22.

Elnök: Smajda Ferenc, jegyző: Rubis Demeter, titkár: Soltész János, Box 264, Vintondale, Pa., pénztárnok: Juhász Lajos, számvevő: Neste Péter, ellenőr: Szücs Dániel.

Expedit, Pa. fiókjának tisztviselői:

Elnök: Kriston János, alelnök: Bok István, jegyző: Bortnyik János, titkár: Krivulka Márton, Box 136, Expedit, Pa., kihez minden egyleti levél cimzendő, pénztárnok: Rojtos László, zászlótartó: Bok stván, ajtóőr: Czipó János, bizottsági tagok: Kreston János, Szabó Lajos és Krivulka Márton. Gyüléseit minden hó 4-ik vasárnapján tartja.

Yatesboro, Pa. fiókjának tisztviselői:

Elnök: Csobádi József, alelnök: Ragály Miksa, titkár: P. Kovács Sándor, Box 202, Yatesboro, Pa., pénztárnok: P. Kovács János, számvevő: Mátyus Sándor, beteglátogató: Dudás János, hármas bizottság: Ragály Miksa, Mátyus Sándor, Zubriczky János, zászlótartó: Beresznyák József. Gyüléseit tartja minden hó második vasárnapján.

ELSŐ TUG RIVERI MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

Alakult: 1903 október hó 1-én.
Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap.
Székhelye: Garv. W. Va.
A főtisztikar:

Főelnök: Németh Ferenc, Post Box 224, Gary, W. Va. Főtitkár és főjegyző: Gönczy Bertalan, Post Box 384, Gary, W Va., az osztályok kimutatásai és minden egyleti levél hozzá küldendő és az Egyletről felvilágositásért hozzá forduljanak. Főalelnök: Szabó Ferenc. Főpénztárnok Garay János, Post Box 1, Filbert, W. Va., az osztályoknál befolyt pénzek hozzá küldendők. Főellenőr: Lengyel Imre, Box 394, Gary, W. Va. Szertárnok: Németh Ferenc, Gary, W. Va. Bizottság: Lengyel Imre, Szurcsik János. Póttag: Buzsik József.

A főtisztikar minden hónap utolsó vasárnapján d. e. 10 órakor tartja gyüléseit Garyban, a régi iskolában.

1-sö osztály, Filbert, W. Va.

Elnök Horváth János, alelnök Agyagos János, titkár Szabó Ferenc Box 36, Filbert, W. Va. (minden egyleti levél hozzá küldendő), jegyző Buzsik József, pénztárnok Soltész József, ellenőr és beteglátogató Davis Bertalan, zászlótartók (magyar) Kun István, (angol) Rokács Imre, bizottsági tagok Tóth János és Winter János, ajtóőr Csurkó József.

Gyüléseit tartja minden hónap 13-ika utáni vasárnap délután 2 órakor Horváth János elnök lakásán.

2-ik osztály, Gary, W. Va.

Elnök: Szucsik János, titkár és jegyző: Lengyel Imre, Box 394, Gary W. Va., egyleti levelek hozzá küldendők, pénztárnok: Németh Ferenc (vidéki tagok által a tagsági dijak hozzá küldendők), Box 224, Gary, W. Va., pénztári ellenőr Urbán József, ajtóőr: Dudás János.

Gyüléseit minden hó második vasárnapján tartja a Gary Hall-ban.

3-ik osztály, Pageton, W. Va.

Elnök id. Kövér Lajos, titkár Valach Vendel, Box 23, Pageton, W. Va., pénztárnok Szathmáry Márton, jegyző Kolarics István, beteglátogató ifj. Kövér Lajos.

Gyüléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján délután 2 órakor a pénztárnok házánál.

5-ik osztály, Manbar, W. Va.

Titkár: Puskás László, Box 323, Manbar, W. Va., vidéki tagok a havi dijat hozzá küldjék.

6-ik osztály, Red Jacket, W. Va.

Elnök: Döczy András, Box 44, titkár: Bauer János, Box 12, kihez minden egyleti levél küldendő, jegyző: Glatz Henrik, ellenőr: Katona Ferenc, Jacket, W. Va., beteglátogató: Balogh pénztárnok: Veres István, Red Bálint.

7-ik osztály, Lynch, Ky.
Alakult 1925 május 4-én.

Elnök: Kolács István, Box 323, Lynch, Ky.; alelnök: Benke György; titkár: Birmen János, Box 735; jegyző: Mack József; pénztárnok: Almási Lajos, Box 806; pénztári ellenőr: Vári András; 3-as tagu bizottság: Kapuszta András, Majlovszky János, Hiba Rudolf; beteglátogató: Gyurgyák János; ajtóőr: Janoska György; póttag Kamara Gyula.

Gyüléseit tartja minden hónap első vasárnapján a fiók elnökének lakásán.

A fentnevezett egylet alapszabálykivonata:

Az egylet székhelye: Gary, W. Va. II-ik szakasz, 4-ik pontja. A tagok felvétele: Ezen egyletnek tagja lehet minden tisztességes magyar ember és nő; férfi 16—50 éves korig beszárólag, nők 16 éves kortól 45 éves korág beszárólag, 40 éves felüli nők tartoznak életkorukat keresztlevéllel, utlevéllel, vagy más bizonyitó okmánnyal igazolni.

5-ik pont: Azok, akik óhajtanak az egyletünkbe beállani vagy belépni, tartoznak orvosi bizonyitvánnyal egészséges állapotukat igazolni.

7-ik pont: Beállási dij 16 évestől 30 éves korig $3.50; 30—40-ig $4.50; 40—50-ig beszárólag $6.00. A nők is abban a kedvezményben részesülnek, mint a férfiak.

II-ik szakasz, 9-ik pont: Minden tag fizet az egylet pénztárába 1 dollár 50 cent havi dijat, mely betegsegélyre forditandó, ennek ellenében az egylet fizet $10.00 heti betegsegélyt.

10-ik pont: Minden tag köteles az elhunyt tag után $1.50 haláleseti dijat fizetni, azaz, ahány tagja van az egyletnek, annyi $1.50-t kap a megnevezett örökösei, mindaddig, mig a tagok száma az 1000 tagot meg nem haladja. Ezután kivetés utján történik.

11-ik pont: Minden egyes tag a haláleseti járulékot tetszése szerint hagyományozhatja, akinek akarja.

12-ik pont: Az egylet fizet minden beteg tagjának 6 havi egész segélyt, heti 10 dollárjával és hat havi fél segélyt, heti 5 dollárjával. Azon tag, aki a tiz napot nem töltötte be, az betegsegélyre igényt nem tarthat.

A fent nevezett Egylet működhet az Egyesült Államok bármely részébe (kivéve Canadát).

Gönczy Bertalan, főjegyző

HUNYADI MÁTYÁS M. M. B. S. EGYLET — HIVATALOS LAPJA A MAGYAR BÁNYÁSZLAP.

Központi osztály:

Központi elnök: C. Szabó János, Box 156, Sagamore, Pa.

Központi alelnök: Jaskó Antal, Clymer, Pa.

Központi titkár: Ronyecz István, 324 Pine Street, Punxsutawney, Pa., kihez az egyletet érdeklő levelek és jelentések küldendők.

Központi pénztárnok: Kish Péter, Box 695, Rossiter, Pa., kihez a egyleti pénzek küldendők.

Központi főellenőr Takács György, Box 403, Rossiter, Pa., kihez az ellenőri jelentések küldendők.

Központi ellenőr: Lezsák János, Box 24, Clymer, Pa.

1-sö osztály, Eleanor, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Bodnár István, titkár: Zon György, pénztárnok: Gonda Lajos, Box 13, Eleanor, Pa.

2-ik osztály, Deegan, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 1-sö vasárnapján. Elnök: Imre János, titkár: Sepsy István, Box 27, Deegan, Pa., pénztárnok: Lakatos János.

3-ik osztály, Rossiter, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Gajdos István titkár: Gajdos Dániel, pénztárnok: Kiss Péter. Az osztály cime: Kiss Péter, Box 695, Rossiter, Pa.

4-ik osztály, Clymer, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Tóth József, titkár: Lezsák János, pénztárnok: Jasko Antal. Az osztály cime: Lezsák János Box 24, Clymer, Pa.

5-ik osztály, Heilwood, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Pethő Lajos, titkár: Csordás István, Box 263, Heilwood, Pa., pénztárnok: Pethő Lajos.

6-ik osztály, Adena, Ohio.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Osztály vezető: Bartók Dániel, Box 162, Adena, Ohio.

7-ik osztály, Heasting, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Osztály vezető: Lipóczky János, Box 199, Heasting, Pa.

8-ik osztály, Soldier, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Osztály vezető: Begyik János, Box 114, Soldier, Pa.

10-ik osztály, Lynch, Ky.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Gulovics János, titkár: Király Ferenc, Box 6, Benham, Ky., jegyző: Lévai Miklós, pénztárnok: Zvornyik László, ellenőr: Punty László.

12-ik osztály, Columbus, Ohio.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Csuka Géza, alelnök: Kallo András, titkár: Pápai Sándor, 315 Bartham Ave, Columbus, Ohio, pénztárnok: Papp András, jegyző: Spingár János, ellenőr: Füleki András, pénztári ellenőr: Boronics János, beteglátogató: Gáll Péter.

14-ik osztály, Monaville, W. Va.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Puskás József, titkár: Kovács István, pénztárnok: Veszpréini Sándor, jegyző: Jakab György. Osztály cime: Kovács István, Box 72, Monaville, W. Va.

15-ik osztály, Dehue, W. Va.

Gyüléseit tartja minden hó második vasárnapján.

Elnök: Gáll István, alelnök: Szabó Gyula, titkár: Sütő József, Box 7, Dehue, W. Va., pénztárnok: Gelencsér István, Box 47, Dehue, W. Va., jegyző: Szabó Mihály, pénztári ellenőr: Szukics, Géza, hármastagu bizottság: Ovardics Géza, Balogh Istvám, Dobai György.

Tagokat felvesz 15 és 50 év között a fent nevesett osztályok utján. Uj osztály bármely helyen alakitható 12 taggal.

Érdeklődők forduljanak a központi titkárhoz, aki szivesen szolgál felvilágositással.

WILKES-BARREI I. MAGYAR KOSSUTH LAJOS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

Alapittatott 1892 február 27-én.

Gyüléseit minden hónap második vasárnapján tartja a West Morel magyar református templom alatti iskola teremben.

Elnök: Jenki József, jegyző: Jerebek Sándor, pénztárnok: Fekete József, titkár: Bódi István, tagokat értesitő: Kulár Imre, zászlóvivő: Bódi István, beteglátogató Wilkes-Barren és környékén: Nagy József, Hannoveren: Csizmás József, ajtóőr: Novák József.

Az egylet együtt tartja gyüléseit a Magyar Segélyző Szövetséggel. Szövetségi ügykezelő: Dr. Kovács János, 391 Union St., Luzerne, Pa.

KÉPVISELŐINK:

VIRGINIA

Könczöl Antal, Inman és Roda, Va.
Kardos Mihály, Toms Creek, Va.
Ifj. Dobos András, Pocahontas, Va.
Szabó István, Dante, Va.

KENTUCKY

Lörincz Vince Lajos, Lynch, Ky.
Szaniszló Lajos, Majestic, Ky.
Varga Sándor, Stone, Ky.

WEST VIRGINIA

Buzsik József, Gary No. 6, 7 és 9.
Gönczy Bertalan Gary No. 3.
Horváth Bertalan, Close, W. Va., Berryburg, W. Va., Galloway, W. Va.
Huszár István, Adamston, W. Va.
Imre Mátyás, Thorpe, W. Va.
Kató Antal, New hall, W. Va.
Kovács István, Ethel, W. Va.
Lengyel János, Louise, W. Va.
Melegh Imre, Glen White, W. Va.
Nagy Károly, Short Creek, W. Va.
Pántlikás Bálint, Triadelphia, W. Va
Paul István, Jenkins Jones, W. Va.
Siket Imre, Whitmans, W. Va. és Holden, W. Va.
Soltész Péter, Elm Grove, W. Va.
Szabó A. János, Lyburn, W. Va.
Tábory Oszkár, Logan, W. Va.
Tóth József, Dehue, W. Va.
Turi Lajos, Glen Alum, W. Va.
Vajda Gedeon, Masontown, W. Va.
Weszprémi Sándor, Monaville, W. Va. és Rossmore, W. Va.

PENNSYLVANIA

Bakos Gyula, La Belle, Pa.
Benkő János, Cherryville, Pa.
Biszaha József, Brownsville, Pa.
Csordás János, Star Junction, Pa. és Perrypolis, Pa.
Csordás István, Heilwood, Pa.
Darnay József, Fredericktown, Pa.
Eperjessy István, Johnstown, Pa.
Fekete József, Edwardsville, Pa.
Gyürke Mihály, Nettleton, Pa.
Horváth István, Commodore, Pa.
Korody József, Jerome, Pa.
Kis András, Pleasent Unity, Pa.
Kis István, Hillcoke, Pa.
Kismarton József, Library, Pa.
Kriston Lajosné, Berlin, Pa.
Lázár Lajos, Kulpmont, Pa.
Lukács János, Gallitzin, Pa.
Mester János, New Genoa, Pa.
Molnár Áron, Ruthford, Pa., Beaverdale, Pa., Lloydell, Pa., Windber, Pa., Scalp Level, Pa.
Molnár András, VanMeter, Pa.
Novák Lajos, Elizabeth, Pa.
Nagy József, Masontown, Pa.
Ragályi M., Yatesboro, Pa.
Szabó András, Ellwood City, Pa.
Szádvári István, Seanor, Pa.
Szanyo Mihály, Burgettstown, Pa.
Toszky Mihály, Jenrers, Pa.
Üveges Balázs, Nanty Glo, Pa.
Várnay Imre, Uniontown, Pa.
Veréb István, Braznell, Pa.

MICHIGAN

Trimai József, Detroit, Mich.

INDIANA

Bednár Péter, Clinton, Ind.
Szobenya István, Terre-Haute, Ind.

ILLINOIS

Fürjes Ágoston, Orient, Ill.
Mikloáik Pál, Aurora, Ill.
Páiur János, Westville, Ill.
Soltész Pál, Buckner, Ill.
Takács József, Divernon, Ill.

OHIO

Bányász József, Tiltonville, Ohio.
Burdehán Mihály, Bradley, O.
Fekete Mihály, Herrick, O.
Oláh Mihályné, Columbus, O.
Kovács János, St. Clairsville, O.
Tóth Károly, Murray City, O.
Tóth István, Rayland, O.

NEW MEXICO

Sági István, Gardinera, N. Mex.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

COLORADO

Fodor Vilmos, Camp Shumway, Colo.
Kovács Gyula, Farbes, Colo.

LOUISIANA

Kapus Márton, Hammond, La.

WYOMING

Csapó János, Rocks Springs, Wyo.

Az Egyesült Államok egész területén
BARNA B. DEZSŐ
BALOGH F. JÁNOS.

CUBA:

G. Buza, Mirando, Oriente.

Munkát nyerhet 12--15 bányász Himlervillen

Augusztus 31-én ismét megkezdjük a munkát a bányának egy idáig üzemen kivül helyezett részében, ahol 12—15 embernek tudunk munkát adni.

Van 7 üres házunk és igy hét családos bányászt vehetünk fel.

Minden nap dolgozunk és egész biztos, hogy mindig fogunk minden nap dolgozni.

Azok a bányászok, akik most rendesen dolgoznak, de a tél folyamán munka nélkül lennének, jól teszik, ha most jönnek ide és nem akkor árasztanak majd el bennünket levelekkel, mikor csak minden tizedik bányánál dolgoznak majd, novembertől áprilisig.

Tonnaszámra fizetünk. Nem sokat fizethetünk, mikor a szénnek az ára ilyen alacsony, de mikor a szén ára emelkedik, mi is emelni fogjuk a munkadijat.

Jelenleg vágjuk és furjuk a szenet és 36 centet fizetünk tonnánként a ladolásért.

Himlervillen kitünő iskola van, s a tanitás október 1-én kezdődik és nyolc és fél hónapig fog tartani. Az iskolában magyarul is tanitanak állandóan.

Azok a szülők, akik rendes helyen és rendes népek közt akarják a gyermekeiket felnevelni, ilyenkor jöjjenek hozzánk, ne akkor igyekezzenek, mikor nem tudunk házat adni.

A megélhetés Himlervillen kevesebbe kerül, mint a Virginiák vagy Kentucky bármely bányatelepén.

HIMLER COAL CO. Himlerville, Ky.